

ÉLETTÜNK

XXI. évf., 2. szám (21. Jahrg., Nr. 2)

Az európai magyar katolikusok lapja

1989 február

Nagyböjt elé

írta: DR. KADA LAJOS érsek (Róma):

Február 8-án hamvazószerdát jeleznek a naptárak, ami a nagyböjt kezdetét jelenti. Sokan, talán még a hívők között is, nem igen vesznek erről tudomást, sokan talán már nem is tudják, miért van ilyen neve ennek a napnak, miért beszélünk hamvazásról és hogy van-e egyáltalán értelme ma még böjtre gondolni.

Próbáljunk egymás után választ adni kérdésekre.

A hamu a mulandóságot jelenti, a tény, hogy nincs a földön maradandó életünk, mindnyájan porrá és hamuvá válunk.

E ténynek alázatára kell intenie minket, annak tudatára, hogy teremtett, függő lények vagyunk, nem vagyunk urai életünknek, hanem azt másnak köszönjük. Függségünk mellett is szabadok vagyunk és emiatt nem egyszer Teremtőnkkel is ellentétbe kerülhetünk. Amikor erre rádöbbenünk és felismerjük vétkünket, bűnbánat és szomorúság tölt el.

Minderre emlékeztet minket a hamu, amellyel kifejezzük függőségünket, bánatunkat és szomorúságunkat.

A mai ember a technika és a tudomány eredményei láttán mindjobban függetlenebbnek érzi magát és egyre kevésbé ismer el maga fölött valakit, akinek engedelmességre kellene. Éppen ezért nem érzi magát elkötelezettnek és következőleg bűnösnek sem, akinek bűnbánatra volna szüksége.

Az értelmesen gondolkodónak és a

dolgokat nyitott szemmel figyelőnek azonban hamarosan rá kell döbennie arra, hogy Teremtőnk parancsainak elvetése vagy figyelmen kívül hagyása károshoz vezet és az egyén és a közösség, sőt a természet rendjének a kárát okozza. Elég, ha a társadalom alapcellájának, a családnak vészesen fokozódó szétbomlására, vagy ha az erkölcsi értékek és ideálok nélkül felnövő, céltalan jövőjű fiatal generációkra gondolunk, vagy ha szem előtt tartjuk a kábítószer, az alkohol áldozatainak növekvő számát és a problémák megoldását öngyilkosságban kereső szerencsétleneket.

Kell tehát a hamu, a hamvazószerdán fejünkre hullatott hamu, hogy emlékeztessen függő voltunkra, hogy porból vagyunk és porrá leszünk, hogy tudatosítsa bennünk az alázat és a bűnbánat szükségességét.

Kevés lenne azonban mindezen csak a hamvazószerdai rövid szertartás, a hamvazás pár perce alatt gondolni. A hamu hamar eltűnik homlokunkról, ha ugyan egyáltalán meghajtottuk fejünket a hamut szóró pap előtt.

A függőségi és bűnbánati gondolatok és tudat elmélyítését szolgálja a nagyböjti szent idő, a nagyhetet megelőző negyven nap.

Hogy milyen szigorú volt régen a nagyböjti fegyelem, amely valóban böjtot jelentett, arra már csak a korban előrehaladott hívők emlékeznek.

Ma mindez a szigor a pénteki hústól való megtiltatáson kívül mindössze 2 napra korlátozódik, hamvazószerdára és nagypéntekre. Ezekon a napokon írja elő az egyház a hústiltalmat és böjtot. A hústiltalom kötelezi azokat, akik tizenegyedik életévüket betöltötték, a böjt, ami napi egyszeri jóllakást enged meg, kötelezi a nagykorúakat hatvanadik életévük betöltéséig.

A püspöki konferenciák feladata a böjt és a hústiltalom pontosabb meghatározása és ugyancsak a püspöki kar egészben vagy részben helyettesítheti is a hústiltalmat és a böjtot a bűnbánat más formáival, főként a szeretet cselekedeteivel és vallásos gyakorlatokkal. Országok szerint különböző lehet ez a fegyelem. Érdeklődjék tehát mindenki saját plébánosánál.

Ha egyszer tudatos lett bennünk függőségünk és bűnösségünk ténye és hosszú, talán nem is olyan hosszú távon megtapasztaljuk e tény fölényes elvetésének súlyos következményeit, akkor természetesen és logikusnak fogjuk találni azt is, hogy ennek a tudatnak, ami együtt a bűnbánatot is jelent, külső kifejezést is kell adjunk. Egész lényünknek, lelkünk mellett testünknek is részt kell vennie ebből a tudatban. Erre szolgál a böjt, a nagyböjti szent negyven nap.

Sokan vannak, kik nemcsak ebben az időben böjtölnek. Sokan hiúsági okból

teszik, másoknak egészségi okokból kell az asztalnál önfegyelmet gyakorolniuk.

Itt azonban elsősorban magasabb rendű motívumokról akarunk beszélni és ilyenkor a böjt fogalma kitágul, átöleli a lemondás és áldozathozatal minden formáját és lehetőségét. A bűnbánati lelkület kifejezéséről és a léleknek a test feletti uralmáról van szó itt. Ez volt mindig a vallási okokból vállalt böjtölésnek a főcélja, mégpedig nemcsak a mi Egyházunkban, hanem más vallásokban is, sőt olyanoknál is, akik tisztán humanisztikus megfontolásból magasabb szellemi tökéletességet, a szellemnek a test fölötti uralmát akarták így elérni.

Már a bűnbánatként és vezeklésként elvállalt önmegtágadás sem szorítkozik csak a testi böjtre: van annak számtalan más lehetősége. Gondoljunk csak meg, mennyivel jobb hasznát tudnánk venni időnknek, ha néha lemondanánk a tévéről vagy kevésértékű folyóiratok olvasásáról, ha időt szakítanánk egy-egy komolyabb könyvben való elmélyedésre, egy rövid szentséglátogatásra, ha igyekeznénk komoly áldozattal leszokni egyik-másik hibánkról, pl. a pontatlanságról, felületes munkáról, könnyelmű beszédéről, ítélkezéséről.

Hamar rádöbbenünk majd, hogy igazi önmegtágadásról van szó, ha komolyan vesszük a dolgot és következetesen végre is akarjuk hajtani.

Méginkább megértjük ezt, ha szem előtt tartjuk a böjtölésnek és önmegtágadásnak másokért, mások javára való elfogadását. Lemondunk valamiről, hogy segítsük vele a rászorulókat. A keresztény szolidaritás, a felebaráti szeretet áldozatot követel mindenkitől. Alapvető kötelesség ez a keresztény életben, amely mindig elkísér minket. A nagyböjti idő azonban a szokottnál is erősebben int minket e kötelességünk teljesítésére. Szent Pál írta a korintusiaknak mindnyájunk példaképerül: „Ismeritek Urunk Jézus Krisztus jótékonyágát. Ő, a gazdag, értetek szegénnyé lett, hogy szegénysége által meggazdagodjatok” (2 Kor 8,9).

Földtekén legkülönbözőbb részein, közelünkben és távol, embertestvérek milliói szenvednek természetes katasztrófáktól vagy ember okozta tragédiák miatt. „Senkinek sem lehet nyugodt a lelkiismerete, ameddig vannak emberek, akiknek hiányzik a legszükségesebb” — mondta II. János Pál pápa.

Asztalnál, szórakozásban, vásárlásnál és más alkalmakkor lemondhatunk sok mindenről az éhezők, a hajléktalanok, az üldözöttek, a szegények számára. Ez az igazi böjtölés, ez az igazi nagyböjti szellem: lemondás szeretetből szükségben levő embertársaink javára.

Lehet még azt mondani, hogy nem aktuális a hamvazószerda és a nagyböjt?

Vasárnapi gondolatok

NAGYBÖJT ELSŐ VASÁRNAPJÁRA

(február 12)

„Ha Isten fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy váljék kenyérré”. (Lk 4,3)

A sátán mindig hazudik. Mindig kételkedik, vagy kételyt támaszt. Vagy csak úgy tesz, mintha kételkednék, valójában magyon jól tudja, mi az igaz, mi a helyzet. Mi mégis beugrunk leg-többször. Miért?

Istennel szembeni ellentmondásra csábít az ördög. Ezért nevezik az „Ellentmondás atyjának”, vagy az „E l l e n t - m o n d ó”-nak. Csodálatos, hogy még katolikus körökben is előfordul a sátán tagadása. Nemcsak a rossz, a bűn tényét tagadják ezzel, hanem saját józan eszüket is.

Mert ha nem lenne sátán és következménye a bűn, nem lenne rossz ezen a világon...

Az egyház nem ijesztgetési vágyból tanítja az ördög létezését. Évezredek — ha nem „évtizedredek” — nyomorúságos emberi tapasztalatból. Mit tartunk erről és hogyan védekezünk a kísértés, a bűn és a rossz ellen?

NAGYBÖJT 2. VASÁRNAPJÁRA

(február 19)

„Jézus maga mellé vette Pétert, Jánost és Jakabot és felment velük a hegylétre imádkozni”. (Lk 9,28b)

Isten néha „maga mellé vesz”, azaz kiválaszt egyeseket, hogy rajtuk keresztül üzenjen nekünk. A kiválasztottak élményén keresztül enged „bepillantani” az isteni milióbe. Tőlünk függ, hogy e pillanatot felhasználjuk-e bepillantásra, vagy sem.

A kiválasztottak egyesek. Nem lehet mindenki — ebben az értelemben — kiválasztott. Nem is tehetünk szemrehányást Istennek: miért más választott ki, miért nem engem? Viszont mindenki felhasználhatja a választottak élményét: közelebb kerülhet Istenhez. Mi is.

Különösen akkor, ha valaki „Jézussal megy imádkozni”. Ő tanít meg minket imádkozni, azaz helyesen beszélni az Atyával.

NAGYBÖJT 3. VASÁRNAPJÁRA

(február 26)

„Azt gondoljátok, ezek a galileaiak bűnösek voltak a többi galileainál, hogy így jártak?” (Lk 13,2b)

Jézusnak hírül hozzák Pilátus kegyetlenségét: megöletett néhány galileait áldozatbemutatás közben. Azt várják tőle: foglaljon állást az áldozatok mellett és Pilátus ellen. Legalábbis szörnyülködjön a borzalmakon. Jézus máshogy reagál: tanítja tanítványait a bűnösségről. Szokatlan.

(Folytatás a 2. oldalon)

EMLEKEZZÜNK!

Negyven évvel ezelőtt, 1949. február 8-án, ítélte a kommunista Népbíróság életfogytig tartó börtönbüntetésre Mindszenty József esztergomi érseket, Magyarország bíboros hercegprímását. Rabságából az 56-os magyar forradalom szabadította ki és a nemzeti kormány a széleskörű tömegkövetelésnek eleget téve az alábbi rehabilitáló nyilatkozatot tette közzé:

„A Magyar Nemzeti Kormány megállapítja, hogy Mindszenty József bíboros hercegprímás ellen 1949-ben indított eljárás minden törvényes alapot nélkülözött, az akkori rendszer által ellene emelt vádak alaptalanok voltak. Mindezek alapján a Magyar Nemzeti Kormány kijelenti, hogy a Mindszenty hercegprímás ellen elrendelt jogfosztó intézkedések érvénytelenek, ennek következtében a hercegprímás minden állampolgári és egyházi jogát korlátozás nélkül gyakorolhatja”. — Aláírás „Nagy Imre miniszterelnök”.

Vajon a mai magyarországi kormányzat, — amely nem győzi hirdetni a gyökeres politikai és társadalmi változások sürgető szükségét, — mikor fogja végre hivatalosan rehabilitálni Mindszenty bíborost, ahogy ezt — hangot adva az ott-honi milliók régi kívánságának is — az öt világrész magyarsága követeli?!

(Kommentár a 3. oldalon)

Segítsünk Erdélyen!

Annyit hallunk erről a tragikus felhívásról, hogy sokan már vagy megszokják vagy közhelynek tekintik. Pedig ez nem helyes. Több mint 2 millió magyar testvérünk kiállítását nem szabad apróhirdetési szinten kezelni!

A világ közvéleménye felfigyelt: a hírközlő szervek állandóan foglalkoznak Erdély tragédiájával, a jóakarátú emberek támogatják az ott élőket és az onnan származó menekülteket. Sok kiváló kezdeményezés látott már napvilágot, de féltő, hogy a lelkesedés megszűnőben van. Nem akarok feltépni már begyógyult sebeket, csak azt kihangsúlyozni, hogy valamikor mi is a menekülés bizonytalan útjára léptünk. Jól esett egy megértő szó vagy gyakorlati irányítás, hogy az új környezet befogadjon bennünket. Ha akkor így volt, ma sem történhet másként.

Aki nem menekült, csak a nyugodtabb élet és biztosabb kenyér reményében hagyta el hazáját, az sem mehet el részvétlenül a menekültek sorsa mellett. A közös eredet és a közös tragédia összeköt bennünket.

Immár húsz esztendeje a szükségben lévőkhöz szolgálatában álló Kirche in Not (Ostpriesterhilfe) munkatársa vagyok. A szervezet kezdeti feladata 1948-ban a menekültek gondozása volt Nyugat-Németországban és Ausztriában. Amikor a nyugati gazdasági élet fellendült, a szervezet alapítója, P. Werenfried van Straaten, a keleti országokban működő katolikus papok támogatására. Mivel a szükség és a nyomor nem ismer határokat, a szervezet az ún. harmadik világra is kiterjesztette tevékenységét. Így lett belőle a menekültek és az üldözöttek Vatikántól és nemzetközileg is elismert tizenkét országban működő segélyszerve.

Felelősségteljes beosztásban, mint a szervezet egyik osztályvezetője több mint száz alkalommal jártam a keleti országokban. Nagy örömmel a Magyarországra érkező erdélyi menekültek támogatásának koordinálásával engem bíztak meg. Szívesen végzem ezt a mun-

A PASSAUI MAGYAR KÖZÖSSÉG

Azt, hogy Passau létezik, minden Németországban élő magyar tudja. Azt is sokan tudják, hogy első szent királyunk felesége, Boldog Gizella sírja itt található. Bizonyára kevesen tudják, hogy a berlini születésű, híres világjáró, Alexander von Humboldt Passaut a világ hét legszebb városa közé sorolta. Valószínű, hogy még kevesebben tudják, hogy közvetlenül a 2. világháború után ebben a városban több magyar élt, mint német. A helyzet azóta persze nagyon megváltozott. Kerekén száz magyar címmel rendelkezünk, ami azt jelenti, hogy a városban és környékén kb. 200–300 személyhez jutnak el kéthavonként megjelenő leveleink. Kis közösség vagyunk. Nem lehet az itteni helyzetet Németország nagy városaival összehasonlítani. De örvendünk, hogy havi szentmise látogatóink száma egyre gyarapszik és nem csupán szalmaláng az egész, mert az utóbbi hónapokban minden alkalommal többen ünnepelhettünk, mint a megelőző hónapban. Mintegy 70–80 személy gyűl össze, karácsony másodnapján pedig kis tempomunkat megtöltötte az összegyűlt 100 magyar. Szentmisénk után kedves légkörben tovább ünnepelünk, társalgunk egy kis itóka, meg egyszerű falatozgatás mellett az egyik közeli vendéglőben. Kezd hangos lenni a kívánság, hogy a jövőben együtt szilveszterezzünk. A közeljövőben irodalmi estet tervezünk. Az Erdélyből Magyarországra menekülteknek 1500 Márkát gyűjtöttünk. Mindenszentekkor együtt mentünk a temetőbe, imádkoztuk elhunyt magyar testvéreinkért és gyertyát gyújtottunk sírjaikon. Tehát nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy a passauai magyar közösség él és reméljük, hogy a jövőben még sok jó hírt közölhetünk róla.

Szabó Árpád plébános, Passau

kát és havonta találkozom a menekültekkel, ismerem gondjaikat.

Nem szeretném a szükségben lévő egyház hátrányára a menekültek támogatását előtérbe helyezni. Az egyik fontos, a másik szükséges. Amit itt és most kérek: segítsünk rajtuk. Nem hidegen, hanem hathatósan. Ajándékozzuk meg őket szívünk minden melegével, szabad időnk feláldozásával és erőnkhez mért anyagi segítséggel. Mindezt a testvéri szeretet jegyében és hálából is. Lelkiismeretünk vádló hangja figyelmeztessen, ha ezt elhanyagolnánk!

MIT TEGYÜNK HÁT? MIT TEHETÜNK?

Imádkozzunk minden nap a menekültekért és a szükségben lévőkért.

Hívjuk fel a befogadó országban környezetünk figyelmét a menekültekre és a segítségre szorulóakra. (Szomszédok, munkatársak, baráti kör, egyesületek és a sajtó segítségével.)

Támogassuk őket anyagiakkal.

Ha valakinek Magyarországon vagy Nyugaton lakása, háza van, de örökösei nincsenek, gondoljon a menekültekre. Ilyen módon egy erdélyi család máris kapott otthont.

A támogatást egész Európából közvetlenül szervezetünk csekkzámlájára lehet elküldeni: Kirche in Not / Ostpriesterhilfe, Deutschland e.V., Postgiroamt 8000 München, Konto - Nr. 3481 - 809, BLZ 700 100 80. Az „Ungarnhilfe-Siebenbürgen“ megjelölés fontos, így nem lehet az összeget más célra felhasználni.

A tengerentúli országokból pedig Deutsche Mark-csekket küldjünk a Kirche in Not / Ostpriesterhilfe nemzetközi irodájába: Postfach 1209, D-6240 Königstein. Ez a címe a cikk írójának is, aki szívesen ad mindennemű felvilágosítást.

A támogatást a rászorulóknak nevében megköszöni:

P. Szőke János SDB

EGY MONDATBAN

● A Taizé-i Ökumenikus Közösség egymillió zsebkijáratású orosznyelvű Bibliát juttat Moszkvába és azokat a hívők között ingyen fogják szétszítani.

● Az alternatív katonai szolgálat bevezetése Magyarországon azok számára, akik vallási vagy lelkiismereti okokból megtagadják a katonai szolgálatot, csak az őszre várható.

● Az évtizedek óta számkivetésben élt 77 éves litván főpásztor, Julijonas Steponavičius püspök, akit a szovjet hatóságok 1961 óta megakadályoztak abban, hogy apostoli kormányzóként átvegye a Vilnius-i egyházmegye kormányzását, erre most megkapta az engedélyt.

● A Szovjetunióban vallási okokból fogvatartott 39 személyt, köztük 3 litván katolikus és 6 ukrán görögkatolikus, szabadon bocsátottak.

● Aprószentek ünnepén, december 28-án, a Fulda-i (NSZK) egyházmegye minden templomában megkondultak a harangok, hogy emlékeztessenek az anyaméhben megölt gyermekek százezreire és felhívják a közvélemény figyelmét a jelenlegi helyzet tarthatatlanságára, amely lehetővé teszi ártatlan gyermekek életének kioltását.

● Paul Poupard bíboros, a Kultúra Pápai Tanácsának elnöke Strasbourgban megkapta a Robert Schumann-díjat, amelyet minden második évben olyan személyeknek ítélnek oda, akik Európa egységének megteremtésén fáradoznak.

● A Lengyel Püspöki Konferencia tömegkommunikációs eszközeivel foglal-

A Magyar Pax Romana 31. kongresszusa

FÖLDINDULÁS MAGYARORSZÁGON? — NÉZETEK ÉS ELEMZÉSEK

A Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom (KMÉM) — a Nemzetközi Pax Romana tagszervezete — húsvét hetének tanulmányi napjain, a rendkívül bonyolult és változó magyarországi helyzet felmérésére és értékelésére készül. Programelőkészítő Bizottsága tülnyomórészben neves hazai szakértőket, tudományos kutatókat és egyetemi tanárokat kért fel a kulturális, egyházi, erkölcsi, társadalmi és gazdasági világjelenségek felmérésére. A húsvét hétfő esti bevezető előadást a program szerkesztője Horváth Árpád filozófus, a luzerni hittudományi kar docense tartja. „A magyarországi helyzet és az emigráció” címmel. A hét következő napjainak előadói és témái így következnek: Kende Péter szociológus, Párizs: „A szocialista államrend válsága Magyarországon”; Joó Rudolf magyarságtudományi kutató, Budapest: „A mai magyar társadalom és a kisebbségi kérdés — országhatárokon kívül és belül”; Balassa Péter irodalomtörténész, Budapest: „Magyar irodalom a ma keresztútjában”; Lukács László teológus, a Vigilia főszerkesztője, Budapest: „Az egyház útkeresése a magyar választáson”; Nyíri Tamás teológus, filozófus, Budapest: „Egyház a magyar társadalomban”; Endreffy Zoltán filozófus, Budapest: „A környezet válsága és a gondolkodás válsága”; Szokolay Sándor zeneszerző, Budapest: „A nemzeti tudat ébresztése zenével”; Sólyom László jogtudós, Budapest: „A szabadságjogok újrakodifikálása — remények és kétségek”; Tardos Márton közgazdász, Budapest: „Piacgazdaság — ábránd és valóság”; Csengey Dénes író, Keszthely: „Elég-e csak a pénz? — A társadalomerkölcs válsága”. A kongresszus utolsó napján kerekasztal beszélgetés méri fel az elhangzottak tanulságát „Hogyan lépünk tovább” címmel.

A programot a budapesti „Forrás Kör” irodalmi estje gazdagítja. A hét lelkiprogramját a KMÉM lelkesze és egyházi tanácsadója P. Békés Gellért OSB vezeti.

A Magyar Pax Romana 31. Kongresszusát a Bódeni-tó németországi oldalán fekvő, kultúrtörténeti nevezetességű Reichenau szigetén tartja 1989. március 27-től április 2-ig. Érdeklődni és jelentkezni lehet a következő címen: KMÉM Sekretariat, Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81. ☎ (089) 98 85 74 vagy a főtákar Németh János és felesége, Magdolna telefonján: (07275) 47 66 számon (21 óráig).

Aki már a kongresszus előtti napokat is Reichenauban kívánja tölteni, forduljon az idegenforgalmi hivatalhoz. Címe: Verkehrsbüro Reichenau, Ergat 1, im Heimatmuseum, Postfach 9, D-7752 Insel Reichenau. Telefon: (075 34) 276.

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

Pilátus kegyetlen diktátori tette hidegen hagyja Jézust: az Atyától megkapja majd büntetését — ítélni: az Atya „dolga”. Ezt sem ártana megszoknunk.

Egy tévhit ellen lép fel Jézus: aki szenved, beteg, meghal, az bűneinek — vagy apái bűneinek — következményét, méltó büntetését szenvedni el; „Így kell neki!” Gyakran Istennek tulajdonították a büntetést, mint megtorlást. Jézus állítja, minden ember bűnös. Isten pedig a (megtérő) bűnösnek megtorlás helyett irgalmat ajándékozik. Gondolkodásunkhoz nem kevésbé szokatlan, mint Isten lényé általában.

NAGYBŐJT 4. VASÁRNAPJÁRA (március 5)

„Ez szóbaáll bűnösökkel, sőt egy asztalhoz ül velük!” Lk 15,2b)

Az „istentől való kiválasztottság” tudata minden vallási közösség emberje — tehát tökéletlen — velejárója. Az írástudók és farizeusok e mellékes dolgot tökéletességre akarták emelni. S egyben Isten helyére is. Nem jöttek rá, hogy nem az ő akaratuk a döntő. Így járnak a felfuvalkodottak.

Mérgelődnek, morgolódnak Jézus ellen. Felelősségre vonják az Isten Fiát. Ma biztosan transzparenssekkel protestálnának ellene, s hozná a televízió. Nem veszik észre: ők is bűnösök. Istent felelősségre vonni, neki ellenszegülni biztosan nagyobb bűn, mint amit a „bűnösök” (nek bélyegezettek) elkövettek.

A bűnösökkel való „érintkezés” tisztátalanná tette a „tisztákat”. A „tisztá mellényre” való ügyelés olyan öreg, mint az emberiség. Az emberek előtt való tiszta mellény azonban nem egyezik az Isten előtti tiszta mellénnyel. Ó átlát rajtu(n)k. Fejős Ottó

BESZÉDES SZÁMOK

A katolikusok száma a pápa által meglátogatott öt afrikai államban. Mozambik: 800 ezer km² területen kb. 13 millió lakossal, nagyrészt bantuk. A lakosság 12 %-a, kb. 1,6 millió a katolikus. — Zimbabve (Rhodézia): köztársaság, területe közel 400 ezer km², 9 millió lakosságának kb. 9 %-a katolikus. — Botswana: 600 ezer km² területű sivatagi államban 45 ezer katolikus él, a lakosság alig 4 %-a. — Sváziföld: a kis afrikai királyság 600 ezer lakosának kb. 6 %-a királyság 600 ezer lakosának kb. 6 %-a a katársaság területén fekvő néger királyságban 30 ezer km²-en mintegy 1,5 millió ember él. A katolikusok aránya 40 %.

„Maradjatok velünk!”

JAKAB ANTAL PÜSPÖK ÚJÉVI KÖRLEVELE

Gyulafehérvár megyéspüspöke, dr. Jakab Antal újévkor, emlékezve Márton Áron püspökségének 50 éves jubileumára is, — körlevélben fordult híveihöz, amelyet az egyházmegye minden templomában felolvastak. A bevezető emlékeztet arra a rendkívüli jelenségre, hogy Majláth püspökkel együtt majdnem egy évszázadon át (85 évig!) szentelték meg Erdély földjét életükkel és Istenbe vetett hitükkel.

Elődjének nyomdokaiba lépve, Márton Áron annakidején így köszöntötte híveit: „Az út, amelyen indulok, nem járhatlan és nem pusztába vezető. Apostolok jártak előttem, akik Isten lelkét, a kegyelmi élet szentségeit és a szeretet önfeláldozó erejét sugározták szét ezen a területen”. Életművét méltatva Jakab püspök rámutatott elődje „embercentrikus” munkásságára: „Együtt érzett, együtt élt a névtelen, dolgozó, áldozatokat vállaló kisemberekkel, férfiakkal, akik nem futnak meg a nehézségek elől, édesanyákkal, akik készek feláldozni életüket férjük és gyermekeik szolgálatában, a fiatalokkal, akik szembe mernek szállni a »világ haszonleső és megalkuvó szellemével«, a lányokkal, akik a mostoha körülményeknek se adják meg magukat, hanem megőrzik lelkük és testük tisztaságát. Ezeket az élet névtelen hőseit a világ nem szokta dicsőíteni, de Isten szemé rajtuk van”, — idézi Márton Áron szavait.

„Kell nekünk most is Áron püspök világitó fénye és életmutató alakja” — folytatja Jakab püspök és felteszi a kérdést: „Hol vagyunk a nagy példától?” — Majd előre tekintve II. János Pál pápa 1989. évi békevilágnapi felhívásának néhány lényeges mondatára utal: „Miközben az emberi társadalom mindinkább nemzetközivé válik, a világ majdnem valamennyi országának határain belül élnek nemzeti kisebbségek, amelyek minden erejükkel igyekeznek megőrizni identitásukat. A kihívás, amely ebből a két, látszólag ellentétes tendenciából származik, a békének mintegy a lényegét (szívét) fenyegeti, veszélyezteti... Ahhoz, hogy a békéért imádkozhassunk, tiszteletben kell tartanunk a nemzeti kisebbségeket”.

Körlevele befejező részében Erdély püspöke a nehéz helyzetben lévőkhöz fordulva kitartásra, sorsuk vállalására biztatja őket a következő szavakkal: „Amikor a jobb hazába való kíváncsiság sokakat megkísért, mindenkihez Áron püspök figyelmeztetésével és kérésével szólunk... Mi nyilván tudjuk, ismerjük egyéni és családi nehéz helyzetüket és kísérő nehéz okaikat. De mégis mit szóljon most Áron püspök, amikor nem a fegyverek dübörgése, hanem a nagyobb kenyér, több pénz ígérete, magasabb beosztás, vagy akár az állástalanság félelme hajt sokakat idegen országba, amelyek maguk is gazdasági krízisekben, munkanélküliségben szenvednek... Legnagyobb kísértésben azok vannak, akik nagy képzettségük, velejáró készségeik és hasznosságuk címén nyitottnak látják a nagy pályát a sikerek felé... Remegve féltjük őket, mert nagyobb pénztárcájukhoz sehol sem adják hozzá nekik a szülőföld tájait, családjaikat és rokonságukat, hagyományait és sajátos kultúrájukat és népük otthonos környezetét. Még a törvényes keretét is nehezen és kevesen találják meg annak, hogy onnan saját népüket szolgálhassák minden idejükkel és tehetségükkel. Még a befogadók sem tehetnek

arról, ha kissé mostoha testvérnek nézik őket, vagy legalább az idegenben ők maguk érzik magukat annak...”

A szorongatott helyzetben lévő püspök atyai aggodása szól újévi körleveléből, amelynek utolsó szavaiban ezt kéri híveitől: „Maradjatok velünk, a mi testvéri szeretetünk melegében. Magatok és őseitek által épített templomaitokban kériétek a nagy püspök pártfogását és tanácsát és a Békenap jegyében énekeltek a fohászokdjatok: „Óh, szép Jézus, ez Újlesztendőben légy velünk híveiddel.”

(M. K.)

A magyar katolikus egyház problémái Romániában

A romániai kisebbségi egyházhoz tartozó katolikusok aktuális problémáit egy Magyarországon készült terjedelmes tanulmány a következőkben foglalja össze:

1. A legsúlyosabb probléma a papi utánpótlás és az ezzel összefüggő igények kielégítésének mesterséges beszűkítése. A több mint egy millió magyar és német katolikus hívő ellátására utánpótlást képző Gyulafehérvári szeminárium a numerus clausus rendelkezés miatt a papi pályára jelentkezőknek csak egy részét tudja felvenni. Kihalásra van ítélve az erdélyi pasztorációban hagyományo-

san jelentős részt vállaló ferences rend is a szerzetesrendek betöltése miatt. A külföldi továbbképzés lehetőségének következetes megtagadása akadályozza a teológia tanárok kiképzését, 1945 óta pl. csak három teológiai tanár szerezhettelet doktori fokozatot, ami a főiskola törvényes bezárásához vezethet, mivel hamarosan nem fog rendelkezni elegendő kvalifikált tanárral.

2. Az erdélyi latin katolikusok vitális érdeke, hogy a Szentszék a romániai görögkatolikusok helyzetének rendezése érdekében tett lépéseit ne kapcsolja össze a latin katolikusok ügyének rendezésével. Ha a görögkatolikusok a nemzetiséghez tartozó katolikusok kétnyelvűsítése árán nyernék el működési engedélyüket, ez a nemzetiségi katolikusokat kiszolgáltatná a kormány homogenizációs törekvésének s ugyanakkor a Szentszéknek semmi biztosítéka nem lenne, hogy az újonnan működési engedélyhez jutó görögkatolikusokat egy újabb „reunió” nem kényszerítené-e be az ortodox egyházba.

3. Mivel a román kormány intenzív telepítési politikája Moldvából elrománosított katolikus csángókat és óromániai ortodox telepéseket hoz az elrománosításra kiszemelt területekre, az Erdélybe bevándorló román katolikusok lelki ellátására önálló templomokat és plébániákat kell létesíteni, anyanyelvi alapon álló részegyházakba szervezve őket az 518. kánon illetve a 372. kánon 2. §-a rendelkezéseinek megfelelően, valamilyik román egyházmegye fennhatósága alatt, önálló egyházmegyeként, vagy megtartva őket az erdélyi püspök joghatósága alatt. Jó volna ha a nemzetiséghez tartozó katolikusok Moldvában és Bukarestben az erdélyihez hasonló lelkigondozói struktúrát kapnának.

4. Mivel az 1948-as román kultusztörvény az ország nyugati részén lévő csonka egyházmegyéknél, (Szatmárnak, Temesvárnak és Nagyváradnak) nem teszi lehetővé, hogy saját megyéspüspöke legyen, a jasi-i és bukaresti román hívőket gondozó egyházmegyéknél viszont igen: egy Bukarest székhellyel működő romániai egyházlátomány megalapítása az egyetlen erdélyi püspököt számbeli kisebbségbe juttatná a két román főpásztorral szemben, ami hatástalanná tenné a nemzetiségi különállás folytán még meglévő „belső autonómiát” is.

5. A Szentszéknek nem szabad résztvennie olyan tárgyalásokon, ahol egyházpolitikai vagy más megfontolásból a kisebbségek sorsa fölött az ő megkérdésük nélkül döntenek. A Romániában élő kisebbségi katolikusoknak szükségük van arra, hogy a Szentszék nyilvánosan állást foglaljon a kisebbségi jogok kérdésében. A katolikus egyház mérhetetlen kárára lenne, ha megvalósulna a román kormányzat erőszaktól sem visszariadó törekvése: az egységes ortodox és román állam.

UKI

ÚJ MAGYAR FŐPÁSZTOROK

II. János Pál pápa öt új segédpüspököt nevezett ki a magyar egyházmegyéikbe. Esztergomi segédpüspök lett dr. Dékány Vilmos, az esztergomi szeminárium rektora és P. Várszeghy Asztrik bencés, a pannonhalmi apát-ság perjele; az egri főegyházmegye segédpüspökévé Ács István füzéri plébánost, pécsi segédpüspökké Mayer Mihály szekszárdi plébánost, székesfehérvári segédpüspökké dr. Takács Nándort, a győri szeminárium lelkiigazgatóját nevezte ki a Szentatya.

Emlékezzünk!

MINDSZENTY BÍBOROS ELÍTÉLÉSÉNEK 40. ÉVFORDULÓJÁRA

Az ismert latin közmondás szerint: a történelem az élet tanítómestere. Ám, ha jól meggondoljuk, fordítva is igaz: Az élet a történelem tanítómestere. Pontosabban: az életet, a saját életüket tudatosan vállaló emberek alakítják a kisebb-nagyobb közösségek sorsát is. Az esztergomi érsekek kezdetől fogva a magyar nép történelmi sorsának irányítói közé tartoztak. S ha kellett — nem egyszer az évezred folyamán — életüket áldozták, vagy éppen börtönben raboskodva szenvedték meggyőződésük következményeit Krisztus követésének vértel áztatott útján. Ezek közé az esztergomi érsekek közé tartozik Mindszenty József bíboros hercegprímás, aki valóban történelmi küldetés karizmájának jelét hordta homlokán, s akit 40 évvel ezelőtt, 1949. február 25-én bírósági ítélettel akartak a magyar nép ezeréves történelméből kiiktatni. Szándékuk azonban nem érthette el célját, mert a hősi elszántság, a szent ügyért való áldozatvállalás megsemmisítette a bűnben fogant ítélekezést.

Emlékezésünk persze csak akkor lesz szívből jövően őszinte, s tesz hasznos szolgálatot sorsunk alakításában, ha először is azt tanuljuk meg a bíborostól, hogy az emberi esendőség stigmáit istenfélő alázattal hordozva, miként emelkedhetünk önmagunk fölé. A gyötrelmes emberi sorsot nem fogadjuk el végzetnek, hanem mint végességünk következményét, amelyet — ha akarjuk — beragyog az Evangélium égi fénye. Mert hiszen Krisztusban az öröme vagyunk elhivatva, a földön kezdődő örök boldogságra.

A megújulást hirdette Mindszenty József, a magyar nép megújulását. Amiért is vissza kell térnünk — mondta — „az élő vizek forrásához”. Azokhoz az alapvető személyes és közösségi értékekhez — ne szégyeljük kimondani: erényekhez — amelyek a társadalom minden tagjának boldogulását biztosítják. Számkivetésében az öt világrészen szétszórt magyarjai után járva, nem győzte hangsúlyozni: Szeresd hazádat, népedet, a másik embert, mint saját magadat. A második főparancs nem válogatós, nem fenntartást követel, nem bosszúálló; a történelmi létünkéből kiolvasható hazaszeretet önmagunkon túlmutat: így lesz a jó magyar egyben jó európai, testvérként ölelve át a Duna-táj együtt szenvedő népeit. Ez az ezeréves történelmünk-ből kialakított nemzettudatunk legbensőbb tartalma.

A szolidaritás, az „Egymás terhére hordozzátok” eszméje több mint társadalomszervező elv, az emberi együttélés egyedül lehetséges formája, kulcs az Magyarország mai súlyos problémáinak megoldásához is. A 21. század küszöbén minden forradalomnak az ad legitimitást, ha lényegében egy szabadságban fogant erkölcsi forradalom (ezért állt például Mindszenty 1956 mellé), és az elvakult önzés minden forradalom nagy buktatója. Erkölcsében él emberi életet az ember. Az Egyház nem politikai hatalom, több annál: etikai világhatalom, tanítása, útmutatása a kor uralkodó eszméivel ötvözve az egyetlen kivezető út a különböző anyagi, szellemi válságokból.

A történelem ítélete arra kényszerít bennünket, hogy nagy szavak helyett tetteinkben emlékezzünk Mindszenty József bíboros hercegprímásra, akit megérintett a szentség fuvallata. Különösen azért vessük latba erőnket, hogy a magyar nép egységes akaratából: mindenütt a világon, tehát otthon is, úgy tiszteljük őt, mint nemzeti nagyjaink egyikét.

Jákli István

A SZERZETESRENDEK ÚJRAENGEDÉLYEZÉSE

Paskai László bíboros-primás a Párt hivatalos lapjának, a Népszabadságnak adott interjújában többek között hangsúlyozta a betöltött szerzetesrendek újraengedélyezésének szükségességét. A sztálinizmus idején megszüntetett egyházi intézményeknek új életre kell kelniök, hogy az Egyház teljesíthesse a magyar társadalomban neki szánt szerepet. — A magyar katolikus egyház feje örömmel ismerte el, hogy az elmúlt két év során a katolikusok hátrányos megkülönböztetése csökkent és az egyház belső tevékenysége szabadabbá vált. A tervbevett vallási törvénytől a magyar püspöki kar

azt várja, hogy biztosítani fogja az Egyház szabad működését és a túlhaladott előírásokat megszünteti.

Hasonlóképpen nyilatkozott korábban Szennay András, pannonhalmi főpát. Egyik előadásában sürgette a szerzetesrendek erkölcsi rehabilitációját. Ez — a főpát szerint — nagyban elősegítené a társadalom megbékélését és erkölcsi felemelkedését. Szennay kifogásolta, hogy a sok hivatalos nyilatkozat mellett, mely az Egyház és állam jóviszonyáról elhangzott, hiányzik a közös tevékenység az ország erkölcsi megújításáért.

GYERMEKEKNEK

Kedves Gyerekek!

Február 26-án, nagybőjt harmadik vasárnapján Lukács evangélista nagyon szép és nagyon érdekes eseményt mond el nekünk mi Urunk életéből.

Az esemény a Tábor hegyén zajlott le — legalább is oda helyezi a hagyomány. Erre a csaknem 600 méter magas hegyre ma olyan meredek szerpentin út vezet fel, hogy a hegyet látogató zarándokok autóbuszai nem is tudnak felmenni, hanem az emberek taxikba szállnak át és úgy jutnak fel a hegyre. Jézus és három tanítványa: Péter, Jakab és János annakidején gyalog másztak fel az úttalan, erdős hegyoldalon. Lukács, aki az eseményt elbeszéli a Szentírásban, nem volt ott — de valószínűleg János apostol mondta el neki. Így azt írta le, amit szemtanútól hallott.

Amikor Jézus és tanítványai elértek a helyre, melyet kiszemeltek maguk-

nak, szép csendben leültek és imádkozni kezdtek. Hiszen Jézus azért akart ide feljönni, hogy nyugodtan, zavartalanul beszélgethessen Atyjával, a Jóistennel — vagyis imádkozzon. És képzeljétek, imádkozás közben színében egészen elváltozott! Arca ragyogott mint a nap, ruhája fehér lett mint a hó és vakított, mint a fény. Aztán hirtelen két férfi jelent meg mellette. A tanítványok felismerték, hogy a rég halott Mózes és Illés próféták voltak.

János még azt is megfigyelte — amit továbbmondott Lukácsnak — hogy azok hárman Jézus közeli szenvedéséről és haláláról beszélgettek. Rádásul még egy felhő is leszállt az égből és belőle az Atyaisten hangja szólt meg: „Ez az én szeretett fiam, őt hallgassátok!”

Mire a szózat elhangzott, eltűntek Mózes és Illés, és Jézus is mindennapi alakjában állt ott.

Képzeltetik, hogy csodálkoztak a tanítványok, mennyire meg voltak hatva — de féltek is — és mégis, szívesen maradtak volna Jézussal, Mózessel, Illéssel mindörökre a hegyen.

De Jézus elindult lefelé. Ütközben elmondta tanítványainak, hogy szenvedése, amiről Mózessel és Illéssel beszélgettek, nem sokára bekövetkezik. Meg is fog halni — de feltámad majd halottai-ból. Majd akkor — de csakis akkor! — beszélhetnek a tanítványok arról, amit itt a hegyen átéltek.

Mit gondoltok, miért történt ez a csodálatos dolog — amit úgy hívunk, hogy: „Urunk színváltozása” — ott a hegyen?

Azért, hogy a tanítványok emlékezzenek ezekre, amikor majd Jézus szenved, amikor megostorozzák, keresztfeszítik és emlékezzenek akkor is, amikor majd feltámad. Emlékezzenek és megértsek: Jézus az Isten Fia, aki szenvedésében, halálában, feltámadásában Isten, a Megváltó — és hogy soha el ne veszítsék a bátorságukat, a hitüket az Úr Jézusban.

Február 3-án, hamvazószerdán megkezdődött a nagybőjt. Hat hétig tart. Emlékeztek rá, hogy karácsony előtt 4 hétig készültünk a kised Jézus születésére? Most Jézus szenvedésére, halálára és feltámadására készülünk.

És ahogy mi Urunk előkészítette tanítványait, hogy mindig higgyenek benne, hogy szenvedése és halála láttára is várják feltámadását, így készít fel bennünket is az Egyház a nagybőjtben.

Mit kíván Isten és az Egyház tőlünk? Hogy most, a szenvedés idején is tudjuk: Krisztus az Atyának Fia, Isten, aki szenvedésével és halálával megváltott bennünket a bűntől, megnyitotta számunkra a mennyország kapuját és ott vár miránk, akik, ha híven követjük őt és megtesszük parancsait, be is fogunk lépni azon a kapun és együtt leszünk a feltámadt Úrral.

Van az Egyháznak egy szép rövid

PROKOP PÉTER:

Isten különös országa

Kofferjaimon ültem már amerikai utazásom előtt az első átmerészkedés izgalmával, amikor egy sürgős és ideges levelet nyom még markomba a postás. Protestáns szegedi festőművész nő okvetetlenkedik ebben, hogy szervezzem meg római tanulmány útját. Válaszlapot még megfirkantathattam volna, hogy bocsásson meg, nem foglalkozhatom ügyével, mert és mert...

Három hónap múlva hazatérve újabb levelet találtam asztalomon, mely számonkérve kiált, miért és miért? Egy mondatát idézem: „... Őn még intézkedhetett volna, de úgy látszik, pap léte, mégsem tartozik bele a láthatatlan Isten-országába”.

Először mosolyogtam: ejnye, de éles a nyelve a művésznőnek! Automatikusan ugyanis gondolkodási sémáink szerint rendeződnek ítéleteink. Eszünkbe sem jut, hogy másként is lehet, mint ahogy neveletésünk alatt agyunk komputer-gépét beetették. Pápa, püspök, plébános; szerzetesfőnök, dolgozó testvér; köznép egészen a kanászig, vagy a csőszkunyhó lakójáig. Ki minél közelebb találta az elejéhez, minél „egyháziasabb” a pozíciója, annál inkább mondható vallásosnak.

Ez a festőnő azonban más mércéket kockáztat meg Isten országa számára. Igaz, hogy hozzáteszi: ez láthatatlan ország. Gondolkodóba estem kijelentése fölött, s azóta is sokszor kérdeztem már magamtól: hát én, igenis én benne vagyok, vagy kirekedtem ebből az országból?

Legegyszerűbb anyakönyvileg ítélkezni, akit megkereszteltek, az benne van ebben a társaságban. Aki egyházi adót fizet, az már tudatosan is. Aki misére jár, aki dícsértességgel köszön, zsebében rózsafüzér, az természetesen hozzá tartozik a választottakhoz. A fogadalmas apáca, aki tökéletességre kötelezi magát, a pap egyházi rend szentségével a hátán már vezető szereppel is bír. Uram bocsá'... egy excellenciás úr vagy eminenciás már elsőosztályú kitüntetettje eme Isten-alapította csoportosulásnak?

A református művész nő ellenben kifordítja kosarunkat és lármáz, mintha fejünkben nem lenne minden rendben: Jézusra mutat, aki előre távolodva, félfüllel még hallja, hogy tanítványai háta mögött vitatkoznak egymás között fojtott torokhangon: ki különb közöttünk? Mesterük bevárja a heveskedőket, hogy azon melegében eldöntse vitájukat. Kéz-zelfoghatóan, és megföllebbezhetetlenül. Nem Kéfásra mutatott, pedig az első pápa lett. Nem, bizony nem ő a legnagyobb a 12 között, még ha kereszten is fejezi be életét. Még János sem, akit tisztasága miatt fölöttébb szeretett, akit majd miatta forró olajba mártogatnak. Még Bertalan sem, akit nyúzni fognak. Talán Simon, a legöregebb, akit szétfűrészelnek. Nem, hisz mind megkapta a maga véres halálát.

Jézus váratlan közjük állít egy kisgyereket: „Ha nem lesztek olyanok mint ez, be nem juttok Isten országába”.

Isten országában tehát egészen más a ranglétra. Az ártatlanság tesz nagygyá vagy kicsinnyé. Földi szinten osztogatott imádsága (fohásza) — imádkozzátok el a nagybőjtben gyakran.

Imádkunk Téged Krisztus és áldunk Téged, mert szent kereszted által megváltottad a világot!

Szép nagybőjtöt!

Julika néni (Bécsből)

megkülönböztetések fabatkát sem érnek. Még perjelek és apátok nívóján sem. De az ellenkezője sem dicsóít ám meg: a torzonborz szakáll, kócos haj, farmer nadrág, karizmatikus, kitekert derekú imák, extraság. A kereszténység a lélek dolga.

Térdszalagrendek, kitüntetések? Oszto-gass csak hercegi rangot tehénnek! Csak a szív tisztasága döntheti el, hogy hányadik padosorban találjuk meg helyezésünket. A király esetleg leghátra kerül ebben a környezetben, de lehet első is, ha Szent Istvánra hasonlított, akit nem azért énekelünk szentek között, mert király, hanem szíve volt gazdag. Ma szeretjük degradálni a királyokat, de a történelem adatai nevében mindig meghajlunk a nagyok előtt.

Persze a kubikus messze elébe kerülhet a királynak, nem azért, mert talicskát tól és földet lapától, — ha a jellemében goromba, beestelen, részeges, aki veri feleségét, rugdossa gyermekeit, nyomorgása dacára kireked a jók közösségből.

Maga alatt vágja a fát, aki Jézus üzenetének bensőségét külsőséggé alacsonyítja, aki a fontosat, nélkülözhetetlent elhanyagolja, s a mellékeseket magasztalja föl, imája hatékonyságát rózsafüzére drágagyöngyeiben látja, blöffökön hatódik meg, akkor tapsol, amikor szégyenkeznie kellene. Milyen szomorú lehet a mezítlásos dísztelen tunikában vándorló Üdvözítő, aki úgy látja, hogy félreértették, s akik magukat kedvenceinek gondolják, s tiszta vize helyett elnevelődések kotyvalékait szürcsölgetik.

Dehát ez lázadás! — hördül föl, aki a kialakult társadalmi rendben kitapasztotta magának lakályos fészket. Bizony az! Mindig is az volt... S aki megértette, nem maradt neki más hátra, mint Szent Ferencnek, aki kihányta vagyonát az ablakon apjának szörnyülködő szemé láttán. Kamill beült a gályarab helyébe. Cölesztin pápa meg trónjáról visszamenekült a rengetegbe.

Aki megérti, s ereje is van hozzá, annak bőrre megy, ha levonja a konzekvenciákat, de ezekből lesznek a szentek, akik elnyerik a polgárjogot a láthatatlan Isten országába.

Ilyesmit akart mondani a levélíró művész nő, akinek szeme mélyebbre lát, és élesebben tudja kimondani, ami a közhasználatban már elfogatlanodott. Meghökkenett, pedig igaza van. Azóta sokszor szégyenlősen kérdezem magamtól, tisztázzuk csak: beletartozom-e én az Isten országába? Amelyiket Nikodémusnak bizonygatott és a samariai asszonyoknak vázolt föl a velük beszélgető Jézus, amely sem itt nincs tinálatok, sem ott azoknál, akik titeket elítélnék fontoskodó, kiüresedett, halott formáikkal — hanem lélekben és igazságban léteznek. Észrevétlenül, titokban, mint a kovász, a szőlőben keringő nedv, mely nélkül ízetlen a kenyér, nem édesedik éretté a gyümölcs.

Kedves szegedi festő kollégánóm, köszönöm szíves tanítását.

BESZÉDES SZÁMOK

Franciaország 55 millió lakosának 85 %-a katolikusnak van keresztelve, de az „anyakönyvi katolikusoknak” csak mintegy 10 %-a jár vasárnapi szentmisére. A 38 ezer katolikus templom, kápolna és miséző hely 10 %-ában már csak papnélküli istentiszteletet tartanak. Az egyházmegyes papok száma 28 ezer, a szerzetes papoké hét-ezer. Számuk erősen csökken: 1977—1985 között 4.753 pappal (14 %-kal!) lett kevesebb.

Testvériség

Krisztus sokat beszélt róla. Példázataiban — kimondva, kimondatlanul — visszacseng és áthatja az egész katolikuságot. Krisztus tanítása konkrét, a gyakorlatban megvalósítható célokat tűz elénk ránk bízva, a célok közül mit rangsorolunk előbbre, mit mellőzzünk, melyik az, amit kifelejtünk. A testvériség azonban nem mardhat ki a választott és a választható életprogramok egyikéből sem, miképpen nem hagyható el a téglák összeillesztésekor a malter. A testvériség az emberré-érettség biztos jelzése. A humánus és a civilizáltság íratlan tanítványa, afféle „made in hominis”, amiről, mint startkörül ellendülhet naponta a szándék, a reflexrendszer elvégzi utána a magáét.

A testvériség azonban könnyen kiüresedő fogalomvá válhat, ha gyakran és fölöslegesen emlegetjük, ám kevésbé élünk parancsai szerint. Létezik — akkor és ott is természetesen — hiszen kering a vér minden eleven testben akár gonosz, akár jó indulatok munkálnak benne, azonban sohasem lehet mindegy, hogy milyen érintésre, sugallatra hívódik elő, készlet magatartásra, megnyilvánulásra.

Karácsonykor az éjjeli misén összeforrottabbak az emberek. Az ünnepélyesség mellett melegség tölti be a lelket, vágy az iránt, hogy valami többet sugározzon ránk és rólunk, belőlünk másokra. Az éjjeli misének ez külön sajátossága. Nem szabad arra gondolni ezzel, hogy egyéb közös áhitatosság hiányolná a testvériség aktív jelenlétét, de azokon más meghatározók dominálnak, az együtt éneklő, imádkozó emberek nem élik át annyira mélyen a testvériséget, mint Jézus születésének ünnepén. Krisztus avatta ilyen bensőségessé, ő lépett közénk, ő kapcsolódott be emberi viszonylatainkba, hogy azokból a védendő szentesítse, a kitesztani valót megjelölje. Minden más lett a világon azóta. A kultúra fölfogta magába a tanításokat és kezdte átörökíteni azokat. Nem a humánus, nem a testvériség volt az új, erővel voltak igen tiszteletreméltó elvei a jóval előbb élt nemzedékeknek is. Krisztus az összetétel arányain változtatott. A lelkével is élő ember tudatát formálta át és kötelezi arra, hogy kövessük. Tagadni lehet, nem követni nem. Az által is föltámadt, hogy mindenkiben föltámasztja a jobbik ént és a közeledés az összetartozás örömeivel is jutalmaz. Ajándék, amelyet kapni, adni egyaránt jó és csak gazdagabbak leszünk általa.

Sz. Z.

Életem egyik felejthetetlen élménye az a napkelte, melyet egy repülő-út alkalmával a Szahara felett éltem meg. A szó szoros értelmében lélekzet-elállítóan szép amikor a nap első sugarai, még gyengén és tétován, megjelennek a horizonton és keresik az utat a tenger módjára barázdázott homokbuckák között. A napkorong lassan egyre fényesebben és ragyogóbban, szinte győzelmesen emelkedik a magasba, s mind határozottabban bontakoznak ki a homok-óceán hullámhegyei és völgyei közt az oázisok és emberi települések körvonalai. De nemcsak fenséges szépségében ismertem meg a sivatagot. A köves-sziklás pusztaság, a kősvivatag, már sokkal kevésbé romantikus. A terepjáró jeep órákon keresztül kanyargott velünk Algéria Kis Kabília nevű hegyvidékének úttalan utain és még véletlenül sem bukkantunk növényzetre, kivéve valami kóró-fajtára. Köregeteg mindenütt, amerre a szem ellát. Miközben visszatértünk Algier-ba, feleúton a kocsi „lerobbant”. Teljesen kilátástalan volt, hogy bárholnan segítségre számíthassunk. A legközelebbi település 30 km-re volt, a legközelebbi autójavitó 60 km-re. Már láttam magam, hogy éjnek idején kell 30 km-t gyalogolni, hogy valahol eltölthessük az éjszakát. Arab soffőrünk, Mohammed azonban nem adta fel a harcot: több órás sikertelen próbálkozás után végre a motor beindult és ha éjjel után is, de ép-kézláb érkezünk a fővárosba. Mondhatom azonban, hogy a teljes kiszolgáltatottság érzése, félelmetes volt. Az ember pirinyónak és védtelennek érzi magát a természet erejével szemben.

Ilyen fajta kősvivatagba vonult vizsgálva 40 napra Jézus működése megkezdése előtt. A szinoptikus evangéliumok egyöntetűen tudósítanak róla és többkevesebb részletességgel a kísértésekről is, melyeknek Jézus ez alatt az idő alatt ki volt téve. Ez az egyöntetűség arra utal, hogy az eseményt fontosnak tartották és nyilvánvalóan fontosnak tartja az Egyház ma is, ha évről-évre a Nagyböjttben emlékeztet rá. Kíséreljük meg mi is kibogozni, mi Jézus sivatagba-vonulásának és megkísértésének mélyebb értelme?

A sivatag a keleti ember számára nagyon is reális valóság. Egyrészt az a hely, ahol megszűnik az élet s ezzel az élettér; másrészt belejátszik mindennapi életébe: kénytelen számolni vele, hiszen sivatag veszi körül s azt át kell szelnie, hogy eljusson a legközelebbi emberi településhez. A sivatag tehát egyszerre fenyegetés és kihívás. — A bibliai ember persze a sivatagban még mást is lát: kapcsolatba hozza Istennel. Az ő szempontjából nézve, a sivatag olyan terület, melyet Isten nem áldott meg, mely tele van ugyan veszélyekkel, de amelyeken keresztül Isten vezet, akit szeret, sőt éppen ott érezteti vele közelségét és gondoskodását. A sivatag azonban a próba helye is, melyet Isten kiválasztottjának meg kell állnia. Az Ószövetségben legismertebb példa rá Izrael fiainak 40 éves vándorlása a pusztában: itt kapták a Törvényt, mely nemzeti és vallási létük alapja lett. Isten tüzes felhő formájában vezette őket, megvédte támadásoktól és vadállatoktól, gondoskodott ételről, itálról is, ha szükségét szenvedtek. De próbára is tette őket és keményen bánt azokkal, akik nem állták meg a próbát. Jézus pusztába vonulásában felfedezhetők a zsidók pusztai tartózkodására emlékeztető párhuzamos elemek. Az Istennel való egyedüllét, a bensőséges kapcsolat az Ő számára is előkészület a küldetés teljesítésére, mint az

FRANK MIKLÓS:

Élet a sivatagban

A NAGYBÖJT ÜZENETE

Mózes és Illés számára volt. Hozzátehetjük, hogy a 40 napnak is megvan a maga határozott jelentése: ez a jelképes szám minden alkalommal valami újnak az eljövételét, egy új szakasz kezdetét jelzi. Hogy csak pár esetet említsünk: a vízözön 40 napja után az emberiség élete újra kezdődik, Mózes 40 napi távolléte Sínai hegyén az Izrael népe és Isten közti szövetség kezdete. A már említett 40 éves vándorlás a pusztában az új hontoglalásban végződik.

További szempont, melyre az egyház felhívja a figyelmet: a böjtté. Érte' me, hogy az ember képes úrrá lenni testi igényei felett. Csak az ilyen bensőleg szabad ember alkalmas az Isten által rábízott feladatok teljesítésére. Jézus visszavonulása a pusztában többek közt ezt akarja kiemelni. De az imádságnak és a böjtnak Jézusnál még egyéb jelentősége is van. Jézus felkészül a rá váró küzdelemre a Sátán ellen. Ezt éppen megkísértése igazolja. Ne feledjük, hogy a Megváltás nem egyéb, mint ennek a küzdelemnek a végkifejlete. A Sá-

tán még nem tudja, kivel áll szemben, de rosszat sejt, érzi a veszét. Ezért kísérel meg, hogy az ember általa jólismert gyenge pontjain keresztül eltérítse Jézust eredeti célkitűzéseitől. De ebben az esetben a bevált recept nem funkcionál: sem a testi szükségletek kielégítésének igénye, sem a birtoklás vágya, — mi pénzéhségnek szoktuk nevezni, — sem pedig a hiúság, a nagyravágás, a hírnév és elismerés utáni törekvés nem tudják Jézust befolyásolni. A Sátán kénytelen zsebretenni első vereségét Jézussal, s ezzel az emberiséggel szemben. Mind-ebből, gondolom, már kiviláglik, miért éppen ezt a jelenetet állítja az Egyház a Nagyböjt elejére. Az Egyház aggódik a mai emberért. Aggasztja, hogy annyira fél a magánytól és a csendtől. Pedig az ember csak a magányban, a csendben képes rátalálni önmagára és az Istenre.

Az Egyház aggódik a mai emberért, mert nem képes semmiről önként lemondani, és aki nem tud lemondani, az nem ura önmagának s ezzel belső szabadsága van veszélyben. Az embert

Hírek - események

„A január 1-én életbelépett abortusz-törvény a magyar állam csődjének nyílt beismerése” — jelentette ki Budapesten Gyulay Endre, Szeged-csanádi püspök, a magyar püspöki kar családbizottságának elnöke. A kormány nem tartotta szükségesnek, hogy az egyház véleményét kikérje ennek a súlyos és az egész nemzetet érintő törvénynek a megtárgyalásánál — mondotta a püspök, hozzáfűzve: féltő, hogy az abortuszok száma a jövőben még emelkedni fog, miután az új előírások értelmében azoknak az asszonyoknak, akiknek már van két gyermekük, a magzatelhajtáshoz semmilyen külön engedélyre nincs szükségük.

Az amerikai külügyminisztérium felévi jelentése szerint a kelet-európai országok még mindig megsértik az alapvető emberi jogokat és ezzel ellentétbe kerülnek az európai biztonsági és együttműködési konferencián vállalt kötelezettségeikkel. A jelentés szerint a magyarországi politika a többi kelet-európai országokéhoz viszonyítva „kevésbé elnyomó”, legrosszabb a helyzet Romániában, állapítja meg az amerikai külügyminisztérium jelentése.

A magyar honvédelmi minisztérium sajtóosztályának vezetője, Keleti György tábornok — a KNA jelentése szerint — nemrégiben közölte, hogy katolikusok a katonai szolgálat idején, a kaszárnya területén belül nem gyakorolhatják vallásukat. Szabadságuk idején, illetve hétvégén természetesen meg van engedve a szentmisén való részvétel, de szolgálati állomásukon egyenruhában nem látogathatják a templomokat, — ez még a papnövendékeknek is tilos. Ennek ellenére ez utóbbiak mégis — mondotta a tábornok — bizonyos privilégiumot élvezhetnek katonai szolgálatuk alatt, pl. „olvashatják a Bibliát és a vallásos irodalmat, továbbá civil ruhában részt vehetnek az istentiszteleten”.

Az 1946-ban megszüntetett ukrán görög-katolikus egyház egy küldöttsége utazott Moszkvába, hogy tárgyalásokat folytasson egyházuk újraengedélyezése ügyében. Az 5 püspökből és 10 világi hívőből álló delegációt az egyházügyi

hivatal feje, Harcsev azonban nem fogadta, bár előre bejelentették érkezésüket. Az ukrán katolikusokat változatlanul ma is zaklatják és a lelki terror eszközeivel üldözik. E tekintetben Moszkva magatartása semmit sem változott.

Károly Gusztáv svéd király hivatalosan is meghívta II. János Pál pápát Svédország meglátogatására. A Szentatya júniusban keresi fel az észak-európai országokat: Dániát, Norvégiát, Finnországot, Svédországot és Izlandot, ahol a katolikusok elenyésző kisebbségben vannak a túlnyomó protestáns lakosság közt. Svédország csak 1983-ban — 450 év után! — vette fel a diplomáciai kapcsolatot a Szentszékkal.

A Vatikáni VI. Pátról elnevezett kihallgatási csarnokban december 19-én bemutatták a pápa krakkói segédpüspök korábban írt színművéből, „Az ötös boltja”-ból készült filmet. A filmet Michael Anderson rendezte, főszereplői Burt Lancaster és Olivia Hussey.

A Béke-Nobeldíjas Kalkuttai Teréz anyja rendjének, a „Szeretet Misszionáriusai”-nak négy nővére — a szovjet hatóságok beleegyezésével — hat hónapig kórházi szolgálatot teljesít a földrengés sújtotta Örményországban. Négy másik nővér a moszkvai idegsebészetben ápolja a betegeket.

Roger Etchegaray bíboros, a pápai „Igazságosság és Béke” bizottság elnöke Kuba szigetén tett 10 napos látogatása során többórás eszmecsere folytatott Fidel Castro kubai államfővel. Az ezt követő sajtókonferencián a bíboros hangsúlyozta, hogy II. János Pál pápa esetleges látogatása Kuba szigetén „a pápa és Fidel Castro kívánságának egyformán megfelel”.

Dél-koreai egyházi körök értesülése szerint II. János Pál pápa jövő év október 7 és 9 között résztvesz a Szoulban rendezendő 44. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson. A Szentatya 1984-ben már járt Dél-Koreában a koreai egyház 200 éves jubileuma alkalmából.

az állattól az különbözteti meg, hogy nem az ösztönök irányítják, hanem Ő irányítja ösztöneit. Ha erre nem képes, akkor ki van szolgáltatva vágyainak, hangoztatásnak, szenvedélyeinek. Olyan mint az immún-gyenge AIDS-beteg: nincs lelki ellenálló ereje a belső létét veszélyeztető betegségek leküzdésére. Nemcsak nem képes küzdeni a káros befolyások ellen, de észre sem veszi már őket. A mai ember tökéletes ellentéte a megkísértett Jézusnak: a legkisebb kísértés leveszi a lábáról, mert nem képes nem-et mondani. A Nagyböjt figyelmeztet ezekre a veszélyekre és felszólít az ellenállásra. A sivatag — út a belső szabadság felé. A sivatagban — tehát a csendben, a magányban tanulunk meg újra emberi módra élni.

Lenne egy javaslatom: vonuljunk valamennyien ebben a Nagyböjttben egy kicsit a sivatagba. Teremtsünk a magunk számára — nem 40 napot, nem is 40 órát, de hetenkint legalább 40 percet, amikor magunk vagyunk a lelkünkkel és Istenével. Ehhez nem kell templomba menni. Otthon is lehet az ember 40 percet egyedül, pl. ha egyszer egy héten korábban kel, vagy fekszik le, mint családja többi tagja. Használjuk ezt a csendet arra, hogy csendben magunkkal foglalkozzunk, aféle lelki rovincsolást tartsunk. Rá fogunk jönni a Nagyböjt végén, hogy életünk legokosabban, leghasznosabban felhasznált percei ezek voltak. Ez a Nagyböjt üzenete: Törődjünk a lelkünkkel. Azt hiszem mindnyájunkra ránk fér.

A pécsi „Gregoriánus” jubileuma

November 19—20-án emlékeztek meg a Pécsi Székesegyházi Énekiskola alapításának 100. évfordulójáról. Az énekiskolát Dulánszky Nándor pécsi püspök a regensburgi zeneiskola mintájára létesítette az akkor restaurált pécsi székesegyház egyházzenei színvonalának emelésére. „Szeretném székesegyházamban — olvasható az alapítólevélben — a gregorian egyházi zenén kívül azt a szent zenét is bevezetni, amelyet Palestrina példájára a 16—17. század zeneszerzői ápoltak”. Az első felvételi vizsgát 9—10 éves fiúk számára 1988 augusztusában hirdették meg. Az énekiskola növendékei kollégiumi ellátásban részesültek s kiváló székesegyházi karnagyok vezetése mellett az énekiskola, az ún. „Gregoriánus”, az ottani Palestrina-kórusal együtt országos hírnévre tett szert. Működését 1953. január 29-én Rákosiék rendelkezése szüntette meg.

A jubileumi megemlékezésre a volt énekiskolások az ország minden részéből és külföldről mintegy százan jöttek össze. Meglátogatták a volt kollégium épületét és a Káptalani Levéltár épületében rendezett emlékkiállítás. Cserháti József megyéspüspök a székesegyházban mutatott be koncelebrált szentmisét. Homiliájában az iskola múltjának ismertetése során kiemelte, hogy az egykori Gregoriánus növendékei nemcsak kitűnő zenei képzésben részesültek, de olyan vallásérkölcsei nevelésben is, amellyel megbecsült tagjaivá váltak a társadalomnak. Annak a reményének adott hangot, hogy a mai társadalmi megújulás lehetővé teszi „a nem távoli jövőben” az énekiskola újbóli létrehozását.

A kétnapos jubileumi ünnepséget a székesegyházban megrendezett hangverseny zárta be, amelyen az egyes énekcsapátok volt énekiskolások vezényletével adta elő a Palestrina Kórus. ■

Látogatás Essenben

A Ruhr-vidéki magyar katolikusoknak minden megadatott, ami az igazi közösségi élethez szükséges. A mintegy 2500 főt számláló katolikus tábor rendelkezik először is kiválóan összeszokott szervezőgárdával, a magyar ügyek önzetlen képviselőivel és hangulatos helyekkel az esetleges összejövetelek sikerének tárgyi feltételül.

Nemcsak a híveket, de a templomba csak ritkábban látogatókat is dr. Major Márk plébános fogja össze, szervezi, inspirálja. Az Essen belvárosában — közel a főpályaudvarhoz — lévő plébánia, lényegében véve mindig és mindenki számára nyitva áll, ez az a bázis, ahonnan a hivatalból kötelező ügyintézésen túl csaknem minden essen kezdeményezés kiindul. *Semmit sem erőltetünk, semmit sem mellőzünk* — fogalmazza meg a helybeliek véleményét Márk atya, a közösség népszerű patrónusa. — *Mi még olyan próbálkozásoknak is otthont adunk, amelyek kifejezetten nem egyházi hatáskörbe tartoznak. Az itteni magyar katolikus közösség a gazdája a népitáncnak, a cserkészmozgalomnak, a magyarok irodalmi, művészeti gyarapodásának ugyanúgy előmozdítója, mint a lelki gazdagodásnak, de az egyes emberek egzisztenciális problémái iránt sem közömbös.*

Ez utóbbi külön bizonyításra sem szorul, hiszen Márk atya nem hivatalos hivatali napján, vasárnap is egymás kezébe adják a hívek a kilincset és az érkezők között igen sokan akadnak olyanok, akik segítségre szorulnak.

A plébánia tágas, kényelmes, otthonos. Szerencsére ugyanaz a ház ad otthont Márk atyának is, egy emelettel följebb. Mint pap, és mint a magyarok lelki vezetője megvan elégedve. A vasárnap-i miséken meglehetősen szép számban vesznek részt mind a régiek, mind az új betelepültek, közöttük számosan délvidékiek. Márk atya jó kapcsolatokat alakított ki a német egyház illetékes képviselőivel, sőt a helyi sajtóval is, amely a magyar katolikus közösség jelentősebb eseményeiről rendszeresen hírt ad nem is akármilyen terjedelemben. Az 1988-as év ünnepélyesebb egyházi ren-

dezvényeiről — Szent István királyunk halálának 950. évfordulója kapcsán — fényképekkel illusztrált tudósítás jutott el Essen és környéke olvasóihoz. Ugyancsak az essen magyar katolikus plébá-

Fejős Ottó főlelkész Essenben

nos és közösségének érdeme, hogy a magyarok minden alkalommal külön oltárnál tehetnek hitvallást a városi Úrnapi körmenet napján, s hogy az egyház legfőbb vezetői a prelátus, a püspök, sőt a nemrég fölszentelt bíboros is személyes megjelenésükkel növelik a magyar istentiszteletek társadalmi súlyát.

Mind az ünnepeken, mind a hétköznapokon példamutató a közösség öntevékenysége. Az egyes nevezetesebb alkalmakkor tartott szentmiséken templomi kórus énekel *Helmuth Märenbach* vezetésével. Rendszeres néptáncok folyik *Kovács Enikő* tanárnő odaadó szorgalma révén, és dícséretesen jól működő cserkészcsapattal is büszkélkedhetnek *Rottár Viktor* irányítása mellett. Az egyháztanács elnöke *Kápoly István*, a Magyar Karitás Szolgálat munkáját és a Magyar Asszonyok Karitatív Körének munkáját *Ambrócz Imréné* vezeti *Hauch Anna* lelkes közreműködésével. Ez utóbbi sokat tesz az egyes konkrét rendezvények sikeréért és a környékbeliek összefogásáért. A hétköznapokon rendszeressé vált magyar óvoda *Moór Krisztina* ügyes kezét bizonyítja, s természetesen mindennek a háttérben és mozgatójaként a magyar istentiszteletek állnak, amelyeken Márk atya lelkipásztori szeretete önt erőt a néha bizony ellendekadó aktivistákba is.

A magyar istentiszteleteket a maguk helyén megismételve rendszeresen megtartják. Minden hónap első vasárnapján Duisburg, a másodikon Bochum, illetve Oberhausen-Sterkrade, a harmadikon Essen, a negyediken Neunkirchen-Vluin, végül az ötödiken Müllheim a magyar szentmisék helye. Leglátogatottabbak az Essenben celebrált szentmisék. Ezek egyikén vett részt 1988-as körútját járva Fejős Ottó, németországi főlelkész és e sorok írója, aki szeretettel emlékezik vissza essen benyomásaira.

A jó példa igaz követőket ad. Essen katolikus magyarjai e tekintetben elismerést érdemelnek. **Szép Zoltán**

BESZÉDES SZÁMOK

A Lutheránus Világszövetség közlése szerint a lutheránus egyházak tagjainak száma 59 millióra csökkent. A veszteség 1987 óta 700 ezer lélek, főként Európából és Amerikából. A Harmadik Világban a hívek létszáma emelkedik. A legnagyobb önálló lutheránus egyház a svéd, közel 8 milliós létszámmal. A német lutheránus egyházak hívóinak száma együttesen több mint 12 millió. A világ lutheránusainak 2/3 része Európában él.

Cserkészélet

FELVIDÉK — TÉLITÁBOR

Ragyogó napsütés, kék ég, nagyszerű hó! — ilyen téli tábor már igen régen volt az európai magyar cserkészeknek!

Európa országából, tengeren túlról s Magyarországról jöttek össze a magyar cserkészek, hogy a mesés szépségű Achen-tónál szokásos téli táborukat megtartsák.

Az első nap, amely a vizionálás és az ismerkedés örömeivel volt telítve, ünnepélyes nyitó istentisztelettel, szentmisével kezdődött, amelyet *Fejős Ottó* németországi főlelkész, *Molnár Ottó* párizsi káplán, *Kölley György* európai kerületi cserkészparancsnok koncelebráltak *Jancsó Jeromos* református lelkész segédletével. A tábor életét, amelynek középpontjában a test edzése, a sízés állt, táborüzek, előadások, altábori cserkészfoglalkozások tették színessé. Külön meg kell emlékeznünk *Skultéty Csaba* nagyszerű előadásáról, amelyben bemutatta a tábor névadó tájegysége, a Felvidék magyarságának életét és sorsdöntő problémáit a két háború között s a jelenkorban. De ugyanígy megvitathatták a roverkorú fiatalok a bős-nagy-marosi vízlépcső és az erdélyi magyarság érdekében tüntetők problémáit is, amikhez filmek álltak rendelkezésre. Sor került a *Cserkészélet Támogató Egyesület* közgyűlésére is, amin a jelenlévő szülők aktívan résztvettek.

A tábor fénypontja azonban, mint minden évben, ezúttal is az év fordulójára, szilveszterre volt. A község karácsonyi díszben pompázó barokk templomát megtöltötték a magyar cserkészek, cserkész-szülők és az osztrák „vendégek”. A hálaadó szentmisét *Mons. Valentiny Géza*, az Európai Cserkészkerület elnöke mutatta be Molnár Ottóval és Kölley Györggyel. A szentbeszédet Jancsó Jeromos református lelkész mondta, aki ezúttal Úrvacsorát is osztott protestáns testvéreinknek. A hálaadás ünnepélyességét a bécsi *Lukács Együttes*, *Lukács Judit* szavalata, s *Konhúr Mária* éneke tette ünnepélyesebbé. A vidám szilvesz-

teri műsor után, éjfélkor a Hotel Scholastika előtti kis téren gyűlt össze a tábor népe, hogy elbúcsúzzon 1988-tól s köszöntse az újesztendőt. József Attila egyik istenes verse után Kölley György mondott fohászt a magyar népért, idegen uralom alatt szenvedő magyar testvéreinkért, valamint az otthoni s itteni cserkésztestvéreikért. A középütt meggyújtott szeretettűznél meggyújtott fáklyák emlékeztettek a Felvidék, Kárpátalja, Erdély, a Délvidék s Nyugat-Magyarország elszakított területein élő magyar kisebbségekre. Majd felhangzott a Székely himnusz: „Ne hagyd elveszni Erdélyt Istenünk!” A Magyar himnuszt *Nagy Alajos* szavalta el, majd a Szent Péter bazilika harangjai köszöntötték az év fordulóját.

A tábor másik vidám estje a szokásos cserkész-farsang volt. Mókák, paródiák, vidám dalok előzték meg a fiatalok táncmulatságát. De nem maradt ki a műsorból a cserkészélet által kezdettől fogva ápoltnépi kultúra sem: a müncheni *Pendely-Együttes* szolgáltatta a talpalávalót régi erdélyi táncainkhoz, amit a fiatalok s idősebbek egyaránt szívesen táncoltak.

Az Isten arca nevetett, szikrázó hóval, esodálatos kék, napfényben fürdő éggel és nótás jókedvvel áldotta meg a táborban résztvevő magyar cserkészeket.

(—y —s)

A Magyar Cserkészszövetség hagyományos HÚSVÉTI REGŐS TÁBORÁT

1989. március 23-tól április 2-ig a szép, tiroli ACHENKIRCH-ben tartja. A Hotel Scholastikában lesz a tanyánk.

A regőstábor idejének tájegysége: BALATON—FELVIDÉK (Veszprém megye) Részletes felvilágosítás kapható a cserkészcsapatok parancsnokainál és a Cserkészkerület központjában. Ung. Pfadfinderbund, Oberförhringer Str. 40, D-8000 München 81. Telefon: (0 89) 98 26 37 / 38. Szeretettel hívjuk cserkészeinket szeri Európából és a tengerentúlról.

Táborparancsnokság

MÁRTON ÁRON EMLÉKE

Emléktábla a Karcfalva-i templom kapubástyájának belső falán

Erdély katolikus magyarsága nemrégiben emléktáblát helyezett el a karcfalvi erődtemplom kapubástyájának belső falán Márton Áronnak, aki 41 éven át (1939—1980) volt az erdélyi magyar hívek szeretett főpásztorja. Az emléktábla hosszabb szövege idézet első illetve utolsó körleveléből: „Hitünk parancsa, hogy e templomon kívül is testvérek maradjunk, egymás sorsa iránt érdeklődjünk és egymás terhére kölcsönös megértésben hordozzuk”. — „Búcsúzóban ismét kérlek, tiszteljétek és szeresetek minden embert, elsősorban azokat, akikkel együtt éltek”.

Hírek — események

A Szentatya január 5-én kihallgatáson fogadta Teotist román ortodox pátriárkát. Ez volt az első eset az egyháztörténelemben, hogy a román ortodox egyház feje látogatást tett a pápánál. A megbeszélésről nem közöltek részleteket. — Románia 23 millió lakosa közül jelenleg 3 millió a katolikus, beleszámítva az ortodox egyházba erőszakkal beolvasztott mintegy másfélmillió görögkatolikus román.

A Kínai Népköztársaságban 74 éves korában meghalt az egyik utolsó Vatikánhoz bű püspök, Csang-ko-hing. A főpásztor 1951-ben még XII. Pius pápa nevezte ki. Hosszú éveken át szenvedett börtönökben és kényszermunkatáborokban, míg 1985-ben engedélyt kapott, hogy egyik nővérénél lakjék. Mint ismeretes a Kínai Népköztársaság püspökeinek a hatóságok nem engedik meg, hogy kapcsolatokat tartsanak fenn a pápával.

A kubai katolikus püspöki kar elnöke, Jaime Ortega érsek, az „El País” című spanyol napilap munkatársának kijelentette, hogy az állam és egyház közti kapcsolatok nagy lépéssel haladtak előre az elmúlt évben. A hitoktatás elé azonban még mindig nehézségek gördülnek és hívő katolikusok számára a kommunista pártba belépni lehetetlen. Párttagság nélkül pedig senki sem vehet részt Kuba társadalmi és politikai életében.

SZÉKELY LÁSZLÓ (1894—1988):

Gépek

Gépek, gépek...
Amerre járok, amerre lépek,
Szörnyeteg torok molochok,
Gépek, gépek.

Itt minden brug, dohog, zörög,
Okád, kormol, füstöl és éget,
Föllázdaltak és királykodnak
A gépek.

Az emberek rabszolgák lettek,
Ruhájuk izsadi, ingük tépett,
Velőt, vért szívnak, embert falnak
A gépek.

Már elfelejtünk imádkozni,
Már nem tudunk az égbe nézni,
Nem álmodunk már esodaszépet:
Megölték a költészetet,
Megölték az embert a gépek.

Elfújták a napot az égről,
Beszenyezték a szűz eget;
Új fényre lesnek már a népek,
Jaj, mindenevő, nagyhasu,
Száztorokú csinált istenek,
Otromba gépek!

Az ember csinált önmagának
S most képekre alakult.
(Kifinomult és elvadult.)
Gépezet lett az egész élet.
Az emberek, a nemzetek
Csak gépek, gépek.

Gépek, gépek...
Ti jó szolgák, ti rossz urak
Új, imádott „Jaragot-képek”!
Nem görnyedek rabszolgátokká!
Menekülök, fölletek lépek,
Onnan kiáltom a világba,
Hová nem ért még mérgetek:
Minden szívek és minden népek,
Térjetelek észre, értsetek:
Többek vagytok; nem vagytok gépek,
Nem vagytok gépek!

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Klagenfurt: **Halottaink: Holló Sándor és Holló Sándorné** meghaltak az elmúlt hónapban. Mindkettőn részeseültek a betegek szentségében. Gyors haláluk példa arra, hogy ha a beteg tartja a kapcsolatot Egyházzal, nem kell a hosszú útra lelki útavaló nélkül elindulnia. Az értük felajánlott szentmise és imádság kísérte el őket.

Linz: Halottunk: Bukovác István honfitársunk 80 éves korában hunyt el. Nagyszámú gyászoló közönség részvételével Msgr. Balogh Vince plébános temette a St. Barbara temetőben. Nyugodjék békében!

Szeptember 23-án Mondseeban (Pension Mayerhofer) elhunyt **Gavallér Eszter, G. László és Búza Agnes** leánya. A menekült szülőknek a még nem is kéthónapos kisgyermekét szeptember 27-én temették a Mondsee-i temetőben. A hatóság hirtelen halált állapított meg.

DÉL-AFRIKA

Pretória: **Halalozás: Báró Orczy Györgyné, szül. Visky Hedvig Márta**, 63 éves korában, 1988. november 18-án váratlanul elhunyt. Gyászolják férje, br. Orczy György, édesanyja özv. rettegi Visky Kálmánné és a magyarországi rokonság. R. I. P.

FRANCIAORSZÁG

Lyon: A keresztisg szentiségében részeseültek: **Győr Ophélie**, Lyonban. — **Pável Alexis és Thomas**, Carpentras-ban. — **Kovács Vilmos és Nathasia**, Dardilly-ben. — **Gautheret Amandine, Serge** és **Majtényi Erika** leánya, Lyonban. — **Újvári Zsuzsanna**, Espondeilhan-ban. — **Harmat Vanezsza, József** és **Rauk Alisz** leánya, Villeurbanne-ban. — **Benkő Mátyás**, Echirolesban. Isten áldása kísérje őket életútjukon!

Lyonban, 1988. szeptember 3-án **Bernard Dominique**, Müller Mónika leánya, és **Naumann Laurent** esküdtek örök hűséget egymásnak. — Eljenek boldogságban!

Az örök házba költöztek: **Camoins Kristóf**, Gérard és **Kincses Gizella** fia 17 éves korában, baleset következtében, Marseille-ben. — **ifj. Havasi Sándorné, szül. Sipőcz Anna**, 50 éves korában, Mauguio-ban. — **Ferren Maurice-né, szül. Pauk Julianna**, 61 éves korában, Pernes-les-Fontaines-ben. — **Göz Rozália**, 73 éves korában, Lyonban. — **Rácz Imréné, szül. Drávavölgyi Margit**, 49 éves korában, Bourgoin-Jallieu-ben. — **Marosfalvi Károly**, 52 éves korában, Voironban. — **Perrier Sandrine**, Gilbert és **Virág Erika** lánya, 15 éves korában, La Roche-on. — **Angyal Ferenc Nándor**, marista tanító testvér, Varennes-sur-Allier-ben, életének 76. évében. — **Haraszi Tibor**, 60 éves korában, Apt-on. — **id. Havasi Sándor**, 85 éves korában, Montpellier-ben. — **Vámos Mária**, 76 éves korában, Nizzában. — **Busiere Michelné, szül. Bozsics Katalin**, 74 éves korában, Villefranche-ban. — **Püzely György**, 63 éves korában, Bron-ban. — **Tóth Gizella Herina**, ferences misszionárius nővér, életének 81. évében, Marseille-ben. — **Skronka Erzsébet**, ferences misszionárius nővér életének 89. évében, Santa Maria di Lotta-n, Korzika. — **Szűgyi Józsefné, szül. Szabó Ilona**, 78 éves korában, Kecskeméten. Az örök világság fényeskedjék nekik!

NÉMETORSZÁG

Az Úr magához szólította főtisztelendő **Molnár Gyula** plébánost, Metternichben, a kölni egyházmegyében, életének 71. évében, 1989. január 10-én. Gyászolják a katolikus egyházközség St. Johannes d. T., — ahol 19 évig volt Molnár atya plébános, valamint rendtársai és rokonai.

Szent Ferenc rendjéhez tartozott, rendi nevével **Bertrám** atyának hívták. Taródfán született 1917. augusztus 31-én; Szombathelyen szentelték pappá 1942. október 11-én. Magyarországon lelkeskedett. 1953-ban, a legsötétebb Rákosi uralom idején menekült, átúszta a Lajtat. Kijövetel után a müncheni ferences kolostorba került. Innen ment át a kölni egyházmegyébe, a Metternich-i plébániára. Különös „ismertetőjele” volt szinte túlzott szerénysége, Ő csak Istennek kívánt szolgálni. R. I. P.

Mielőtt valahol pénzt befektetne,

investáljon először egy objektív, szakzerű és diszkrét tanácsadába!!!
* Hogyan tudnám céltudatosan a vagyonomat felépíteni?
* Nehezen megoldozott pénzéért 15%-os évi kamat (10.000 DM-tól Quellensteuerfrei)
* Szeretne aranyat legalisan 30%-kal olcsóbban vásárolni?
* Házépítés? De hogyan?
Irodánk segít problémáinak megoldásában! Hívjon fel bennünket!

KONRAD, ☎ (052 41) 5 90 31

10.00—12.00 és 14.00—16.00 óra között.

MEGJELENT! MEGJELENT!

Erba Odescalchi Sándor:
XI. INCE. Egy nagy pápa életregénye. (Második kiadás.)
Megrendelhető: Dunai Akos, 7461 Salinas Train Boardman, Ohio 44512, USA.
Ára: 12.— US \$, inkl. postaköltség.
Svédországban: Szöllösi Antal, Box 4062, S-127 04 Skärholmen. 80.— SKR.+portó.

szenvetés után, 35 éves korában, **Raspolini Renatoné, szül. Vajda Mária.** Nyugodjék békében!

SVAJC

Genf: a Mindenható magához szólította az örök hazába: **Cseh Ferencné (Erzsébet)**, a zenei működés révén egész Svájcban ismert Cseh Zsiga édesanyját, 1988. november 14-én. Szokásos látogatáson volt itt fiánál, amikor régebbi betegsége következtében nyugodtan, Isten akaratában megnyugodva befejezte földi pályáját. Sokan ismerték őt itt kint is és szerették, tisztelték. — **Swoboda Margit** (a kedves Margit néni) hosszabb betegskedés után, a szentségek által megerősítve csendben elhunyt, december 8-án, 87 éves korában.

— **de Saint-Genois Gyöngyi Berth**, lelkiileg jól felkészülve, csendben elhunyt január 2-án, 92 évesen. Mme Swobodát és de Saint-Genois Gyöngyit régi ismeretségből folyó barátság fűzte össze. Amikor még tudtak, gyakran együtt vettek részt a St. Boniface templom magyar szentmiséin. Mind a szentmiséken, mind beteglátogatáskor (otthon, vagy a kórházban) magukhoz vették a szentségi Jézust, aki megadta nekik a csendben való elköltözést az örök hazába. Mindhármán a mennyei otthonra találva, nyugodjanak békecségekben.

OLASZORSZÁG

Keresztelők: Rivarolo (Tor): február 6-án, **Melissi, Sart Giancarlo** és **Nyárádi Hajnal** 2. gyermeke. — **Bologna:** augusztus 12-én, **Beatrice, Dr. Bottoni Franco** és **Dr. Máty Éva** 2. gyermeke. — **Capogalliano (Mod):** szeptember 25-én, **Massimo Alex, Costetti Remigio** és **Varga Mária** első gyermeke. — **Forli:** december 4-én, **Clara, Vitali Quinto** és **Parragi Edit** 3. gyermeke. — Isten áldása kísérje az újszülötteket és szüleiket! Kívánunk a gyermekeknek életútjukra sok sikert!

Halottunk: Torino: október 22-én, hosszú

† LENGYEL BÉLA ALTÁBORNAGY 1897 — 1988

Ebesfalvi **Lengyel Béla** szkv. altábornagy, 1988. december 20-án, 91 éves korában, Grácban elhunyt. Hősiesen végigharcolta az első világháborút, Trianon után pedig mint vezérkari tiszt különböző magas katonai beosztásokban ténykedett. 1934—39 között a varsói magyar követség katonai attaséja. A 2. világháborúban a Varsó térségében küzdő kassai 8. hadtest parancsnoka, de résztvett az Arad-környéki és Duna-Tisza közti harcokban is. A kommunista népbíróság börtönrre ítélte, két évi rabság után azonban sikerült a vasfüggönyön át Ausztriába jutnia. 1948 óta Grácban élt. Tevékenyen résztvett a magyar emigráció életében, minden magyar ügyet felkarolt, sokat tett az 56-os menekültekért.

A gráci Barmherzigenkirche-ben, („Irgalmasok-templomában”) a lelkiüdvéért tartott szentmisét, december 28-án, **Kuntner osztrák katonai püspök** celebrálta négy pappal, köztük **Nyers János** steiermarki magyar lelkészsel együtt. A felravatolozott koporsót régi cs. és kir. csapatászlók és különböző bajtársi szövetségek zászlói vették körül. A gyászszertartás zenéjét egy osztrák katonazenekar szolgáltatta.

Lengyel Bélával a magyar emigráció egy megbecsült, köztiszteletben álló vezető személyiségét veszítette el. **M. R. (Grác)**

FELHÍVÁS!

Az ENSZ Emberi Jogok Bizottsága

(UN Commission on Human Rights) 1989 februárjában Genfben tartja ülészakát.

A hivatalos Magyarország ezúttal sem terjeszti az erdélyi kisebbségek ügyét a Bizottság elé, amely viszont az alapszabályok értelmében csak külső követelésre cselekedhet.

Amennyiben tömegesen érkező levelekben kéri egy ügynek napirendre vételét, az Emberi Jogi Bizottság hivatalból meg kell indítsa az eljárást!

Ezért kérünk minden magyar szervezetet és magánszemélyt, hogy (a szervezetek hivatalos levélpapíron!) angol, francia vagy spanyol nyelvű levelet írjon a Bizottság elnökének (kérésre küld szerkesztőségünk angol nyelvű mintát).

Cím: **Mr. M. J. Martenson, Under-Secretary-General for Human Rights, United Nations Organisation, Palais des Nation, CH-1211 Genève 10, Suisse.**

A leveleket úgy kérjük postázni, hogy lehetőleg egy tömegben, február 12-ig érkezzenek.

SOS Transylvanie — Comité de Genève

Hírek - események

Az *Osservatore Romano*, a Vatikán hivatalos lapja, elítélte egyes nyugat-európai katolikus egyetemek magatartását, mert házastársak esetében megengedhetők tartják a szervezeten kívüli mesterséges megtermékenyítést. Ezzel ugyanis szembefordultak a **Hittani Kongregáció 1987-ben közzétett iratával, amely erkölcsileg meg nem engedettnek nyilvánítja a mesterséges megtermékenyítést ezt a módját. A KATH-PRESS hírügynökség jelentése szerint a Lille-i, Nijmegen-i és Löwen-i egyetemek közölték, hogy nem változtatják meg álláspontjukat.**

A németországi „Kirche in Not” (Szükséget szenvedő Egyház) nevű segélyszervezet újabb 80 ezer DM-át és 50 ezer DM értékben élelmiszer-csomagokat juttatott a magyar püspöki kar rendelkezésére a Magyarországra érkezett romániai menekültek megsegítésére.

Bécsben háromnapos konferencia — 70 tudós részvételével — foglalkozott keresztények és zsidók együttélésével a pluralista világban. A konferencia megnyitó előadásában **Franz König** bíboros, volt bécsi érsek, hangsúlyozta, hogy a zsidó nép nem visel kolektív felelősséget Jézus Krisztus haláláért. A II. Vatikáni Zsinat után kezdődő és ma is folytatódó dialógus hozzásegítette az egyházat öszvetségi gyökereinek felfedezéséhez. Ebből a megújult öntudatból kifolyólag a katolikus egyház elutasítja a kollektív felelősség elvét és ezt

nemcsak humanitárius okokból teszi, hanem elsősorban vallási megfontolások alapján — mondotta **König** bíboros.

Tomasek bíboros, prágai érsek karácsonykor a Szabad Európa Rádióon keresztül intézett üzenetet hazája katolikusaihoz. Ugyancsak a Szabad Európa Rádióon szolt híveihez **Vincents Sladkevicius** litván bíboros, kiemelve, hogy a nemzeti újjászületésben a katolikusokra különös felelősség hárul.

Konstantyin Harsev, a szovjet egyházügyi hivatal elnöke az „Ogonyok” című orosz hetilap szerint kijelentette, hogy a szovjet alkotmányban meg kell változtatni a lelkiismereti és vallásszabadságra vonatkozó előírásokat. A hívőknek és ateistáknak egyforma joguk kellene hogy legyen nézeteik kifejezésére, — mondotta a szovjet funkcionárius, majd rámutatott arra, hogy az 1929-ből származó vallás-ellenes törvények tipikusan sztálinista jellegűek és sürgette, hogy a vallásos szervezetek kapjanak végre jogi státust.

Prokop Péter, a Rómában élő ki-váló pap-festő képeiből nyílt kiállítás a budapesti „Evangelizációs Központban”. A kiállítást a művész 70. születésnapja alkalmából rendezték és január 14-től 28-ig volt megtekinthető.

MEGJELENT! MEGJELENT!

Erdey Sándor:

A RECSKI TÁBOR RABJAI

3. bővített kiadása. Reflexiók a Magyarországon a recskai táborral foglalkozó rádióadásokra és újságcikkekre, melyekből kiderül, hogy még ma sem ismernek el mindent az illetékesek, ha Recskről van szó! Külön fejezet foglalkozik a hírhedt ÁVH történetével. 300 oldal. Ára: 35.— DM + portó. Megrendelhető az összeg előzetes beküldésével: **Erdey Sándor, Implerstr. 10, D-8000 München 70.**

A R T DÉMÉNAGEMENTS S. A.

Szállítási vállalat
Szállítások belföldre és külföldre, tengerentútra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Magyarországra is szállítunk!
Az összes keleti és nyugati államokba oda - vissza szállítunk.

Magyarországi képviselőnk:
Trans COOP, Honvéd utca 28
7400 Kaposvár. ☎ 0036 (82) 13 - 877.
Magyaroknak kedvezmény!

ART Déménagements S. A.
2 rte du Grand Lancy
CH - 1211 Genève 26

Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)
Privát cím: **Keresztes László**
58 rte de Vervier

CH - 1227 Carouge, GE
Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után

MEGHÍVÓ

VÁCZI GYULA
professzor, zongoraművész
február 24-én, pénteken 19.30 órakor
a rorschachi (CH-9400)
Tanárképző Főiskolán
(Lehrerseminar, Kloster Marienberg)

M A G Y A R E S T E T rendez:
koncert, képzőművészettel.

Közreműködnek:
„Pendely”-Együttes (Svájc-Németország)
G a l l e n e n c o p e r a n e k (St. Gallen) és svájci művészek.

— Belépés díjtalan! —

Kedvence nótáit szeretné-e hallani? Kívánt sorrendben szöveggel, vagy szöveg nélkül magyar katonanóták, régi slágerek. Eredeti Magyar Imre, Toki-Horváth, Gal-lai Elsi, Kapitány Anni, Akos Stefi lemezeink vannak. 90-es kazetta: 95.— DM; 60-as kazetta: 65.— DM. A kazettákat utánvétel küldjük. Válaszokat „Nostalgia Music” jellegre a kiadóba kérjük.

Harkányban (Pécsből 25 km-re) szobakonyhás összkomfortos lakás kiadó, nyaralás céljából. Két személyre 30.— DM naponta. Részletes felvilágosítás: **Bogyó Mária**, 8000 München 80, Zeppelinstr. 63.

Kastli 1958/1959-es tanév 9a és 9b érettségi felvétel! 30 éves találkoznék pünkösdkor (1989. május 13—15) Kastli-ban ünnepeljük. Jelentkezni lehet a következő címen: **Czupy József**, Höhenkirchner Str. 13a, D-8011 Brunntal-Hofolding. Telefon: (081 04) 16 96.

Eladó! Budapestén, 5 perc. központ. villa: 3 nagyszoba, konyha, fürdőszoba, WC, pince, 2 garázs, terasz, kert díszfákkal, gázfűtés, telefon, + 1 kis ház: cölzoba, lakószoba, zuhanyozó, WC. I. osztályú kertés zöldövezetben az egész. Erdeklődni: ☎ 00 32 41 77 22 46.

Fényképes magyar levelezési társaság keres korhatár nélküli tagokat házasság, társasutazás céljából. Kérem írjon az alábbi címre és kérjen részletes felvilágosítást. **Dobor Etelka**, Frejs väg 10, S-145 71 Norsborg.

Szeretetre, megértésre vágyó férfi, 155 cm magas, 41 éves, Svájcban élő lezáralékolt, keresi élete párját 30 évtől 40-ig, kis hibával nem számít. „Hűség” jellegre a kiadóba.

Diplomás, független, házias 170 cm-es, 62 kg-os, budapesti rk. özvegyasszony lakással, kocsival, nyaralóval 59—69 éves, 180 cm-től, hasonló diplomás társat keres. „Palackposta” jellegre a kiadóba.

Keresek becsületet, csinos lányt, magyaros éterem betársulásához. Egy kevés saját kapitalt szükséges. Jömegjelenésű, 30 éves, 176 cm magas 78 kg., sportos alkat. Várom fényképpel ellátott leveled. „Siker” jellegre a kiadóba.

Édesanyám részére — nyugdíjas tevékeny özvegy — keresünk hozzáilló társat. Budapestén lakás, nyaraló, autó van. Jellege: „Diszkrét”.

Svájcban élő, önálló festőmester, Nyugaton élő, egyedülálló hölgyet keres házasság céljából 40—45 éves korig. Leveleket „Kedves, barátságos” jellegre kérek.

A díjmentes **Genfi Magyar Könyvtár** mintegy másfélezer könyvével naponta várja **17.00 és 19.00 óra között**, kivéve a vasárnapot, de telefonmegállapodásra bármikor. — A parlagon heverő, felesleges magyar nyelvű vagy idegennyelvű magyar tárgyú könyveit elme gyünk és a „Nyelvben élő nemzet” hálásan nyugtazza a magyar írott szó érdekében való közreműködést. Cím: **Szabó Zoltán**, 21 Ch. Terroux, CH-1218 Gd. Saconnex. ☎ 022 - 98 80 73.

MAGYAR HENTESÁRÚ!

Jóminőségű árúinkat mindenhol ismerik!
RENDELJEN ÖN IS! HAZAI ÍZEK!

- Friss töpörtyű 1 kg 16.—
- Friss kolbász 1 kg 15.—
- Füstölt kolbász 1 kg 18.—
- Szárász kolbász 1 kg 20.—
- Ha elégedett, mondja el barátainak!
- Orig. Pick-szalámi 1 kg 32.—
- Orig. "Szegeci" paprikás szalámi 32.—
- Finom "Debreceni" 1 kg 18.—
- Paprikás "Pusztai" szalámi 1 kg 18.—
- Krakau paprikával v. nélkül 1 kg 12.—
- Fokhagymás sonkaszalámi 1 kg 18.—
- Sonkaszalámi Pol. Art. 90 % sovány 22.—
- Füstölt disznósajt paprikával 1 kg 12.—

Üzemünkben szeretettel várjuk!

Próbavásárlásnál 10 % árengedmény!

Szállítunk utánvétellel vagy számlára.

VIKTOR PÁL hentes-mester

7063 Welzheim, Lerchenstr. 29

Telefon (éjjel-nappal): (071 82) 67 36

„T É T É N Y“ Ungarische Spezialitäten

— Inh.: O. Bayer —

Kreitmayrstr. 26 - 8000 München 2

Telefon: (0 89) 1 29 6393 és 4 30 44 98

NYITVATARTÁSI IDŐ:

csütörtökön, pénteken 8.30–18.00 óráig
szombaton 9.00–13.00 óráig.

- Somlói juhfark 8.90
- Balaton olaszrizling 1 liter 5.70
- Balaton kékfrankos 1 liter 5.70
- Debrő hárslevelű 6.80
- Badacsonyi kékenyű 7.20
- Badacsonyi szürkebarát 7.30
- Soproni kékfrankos 6.80
- Villányi burgundi 7.30
- Csopaki rizling 6.80
- Zöldszilváni 7.30
- Tokaji aszú 4 puttonyos 14.50
- Tokaji aszú 3 puttonyos 12.50
- Tokaji szamorodni 10.50
- Vilmos körtepálinka 24.50
- Kecskeméti barackpálinka 27.—
- Cseresznye pálinka 24.50
- Kosher szilvapálinka 32.—
- Beverage Bitters (Unicum) 0.5 liter 16.—
- Pick szalámi 1 kg 27.—
- Csabai 1 kg 25.—
- Gyulai 1 kg 23.—
- Házi kolbász 1 kg 19.—
- Disznósajt 1 kg 12.50
- Véres- májas hurka 1 kg 12.50
- Tarhonya, kockatészta 1/2 kg 3.80
- Paprika káposztával 0.7 liter 4.90
- Paprika káposztával 2 liter 10.50
- 1 kg desszert SZALONCUKOR 16.— DM

MAGYAR BOROК, PÁLINKÁK

NAGY VÁLASZTÉKBAN,

olcsó áron raktárról. Kérje árlistánkat.

JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 35 79 21

Virchowstr. 45 D-8500 Nürnberg 10

„INSTITUT MADELEINE“

Ön talán nem magányos, de ismerősei között bizonyára akad, aki az. Kérjük, adja át címünket bizalommal! Társkeresés, házasság — teljes diszkrécióval. — Kérje díjtalan tájékoztatónkat! Wegenerstr. 6, D-8000 München 45. Telefon (0 89) 3 11 66 22

Apróhirdetések

Budapesti, budai, központi fekvésű öröklakás (40 m²) eladó 45.000 DM-ért. Érdeklődés reggel, Konrád, (052 41) 1 59 99.

47 éves, 175 cm magas szakmunkás vagyok. Szentsegi házasság céljából csinos és házias nőt keresek 36 éves korig. „Franciáországban“ jelígre a kiadóba.

31/175, magyarországi lány keresi társát hozzáillő fiatalember személyében. Jelíge: „Barna kislány“.

Annak az Ádámnak a jelentkezését várom, akit Tóth Árpád, Shakespeare, Bach, Beethoven éppen úgy lelkesít, mint pl. futball és tenisz, aki nemcsak megkeresni, de kiadni is tudja a pénzt. „A játszótársam, mondd akarsz-e lenni?“ jelígre.

Stuttgartban élő, 45/160/57, csinos, jó megjelenésű egyedülálló házias hölgy, kedveli a zenét és a táncot szeretne megismerkedni egy komoly, jószándékú, jömegejelenésű, nem-dohányzó férfival, aki szeretettel viszonzni tudna. „Szeretnék szeretni“ jelígre a kiadóba.

Ha bármely német napilapot, illetve képesújságot szeretne előfizetni, Billmayer Annuskánál 10–20 DM árkedezményt kap. Telefon: (0 89) 35 21 16.

MAGYAROK A SZENTATYÁNÁL. A pápa burgenlandi látogatásáról készült gazdag képanyaggal ellátott szép album. Megjelent Budapesten a Szent István Társulatnál.

*** SZENT ISTVÁN EMLÉKKÖNYV. Az 50 évvel ezelőtti Szent István jubileum alkalmából Serédi Jusztinián szerkesztésében megjelent híres emlékkönyv újrajomása (ún. „reprint“-kiadás). Mintegy 820 oldalas, nagy alakú, gyönyörűen illusztrált könyv ugyancsak a Szent István Társulatnál látott napvilágot.**

DÍOSZEGHY TIBOR, hítes tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D-4040 Neuss. Telefon: (021 01) 54 13 17.

Rupp László hítes törvénytudó fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra, 8000 München 1, Postfach 162. Telefon: (0 89) 53 02 35.

JÓKAI GÁRDONYI, MIKSZÁTH,

MÓRICZ . . .

MAGYAR FILMEK VIDEON!

ÁDÁMI VIDEO, ☎ (02 41) 17 33 55

Postfach 29, — 5100 Aachen.

LAKÁS MAGYARORSZÁGON!

Házatelepülőknek, nyugdíjasoknak, üzletembereknek.

Vezérképviselő Európára és Afrikára (kivéve NSZK):

INTERCOMP, Postfach 430,

CH-1211 Genève 1, ☎ (22) 32 39 37

Fejős Ottó: MEGKÖVESEDEK (1984) és ÁTTETSZŐ FÉNY (1986) című verses kötetei kaphatók az Életünk kiadóhivatalában, kötetenként 21.— DM árban.

B É L Y E G G Y Ő J T Ő K!
Minden magyar bélyeget hiányjegyék alapján szállítunk! — Kérje ajánlatunkat! —
Specialitások: Levelek - Ritkaságok - Zepelinrepülések - Tévnyomatok - Különlegességek állandó vétele és eladása.
Kérje díjtalan készletjegyékünket. Postacím: **TAL AG Abt. Philatelie Postfach 631, CH-9001 St. Gallen**

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

- Mindszenty József: Napi jegyzetek, 480 o., vászonk. \$ 15.— DM 32.—
- Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944–1975). — 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—
- Mindszenty Okmánytár: Mindszenty tanítása. 313 old. \$ 8.— DM 15.—
- Mindszenty Okmánytár: Mindszenty áldozata. 320 old. \$ 8.— DM 15.—
- Mindszenty József: Esztergom a Primások városa. 135 oldal. \$ 8.— DM 15.—
- Vecsey József: Emlékezés Mindszenty bíboros édesanyjára. 255 oldal. \$ 8.— DM 15.—
- Mindszenty Dokumentáció: Ungarns Kirche im Kampf (II) 335 oldal. \$ 8.— DM 15.—
- Der Prozeß. Mindszenty Dokumente. (Dr. Vecsey) 400 oldal. \$ 8.— DM 15.—
- Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. \$ 4.— DM 6.—
- Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—
- Szállításnál + portóköltség.

HAZAI HENTESÁRÚ

- 1 kg Kolbász, füstölt, száraz 18.—
- 1 kg Kolbász, frissen füstölt 13.—
- 1 kg Véreshurka rizsával 12.—
- 1 kg Májasurka rizsával 12.—
- 1 kg Disznósajt 14.80
- 1 kg Tokaszalonna 10.80
- 1 kg Húsos vastagszalonna 11.—
- 1 kg Tepertő 16.—
- 1 kg Füstölt borda 12.—
- 1 kg Füstölt sonka 24.—

A szállítás utánvételes.
5 kilón felüli rendelésnél portómentes.
Külföldre nem szállítunk!
MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister
Peter Rosger Str. 3, 6710 Frankenthal/Pf.
Telefon: (062 33) 6 26 93

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung

- KÖNYV ÉS HANGLEMEZ** Sfr.
- Harsányi: Magyar Rapszódia 69.—
- Géraldi Paul: Te meg én 29.—
- Tolkien: A gyűrűk ura, 1–3. köt. 48.—
- Móricz: Schatten der Sonne, Der große Fürst, Zaubergarten, 1–3. köt. 54.—
- Proust: Az eltűnt idő nyomában 1–3. k. Svann, Bimbózó lányok árnyékában. 85.—
- Quermantesék 22.—
- Remarque: Éjszaka Lizsabanban 22.—
- Tardi L.: Régi feljegyzések Magyarországról 12.—
- Paszternák: Zsivágó Doktor 42.—
- Magyar elbeszélők a 19. sz.-ban 1., 2. 38.—
- “ ” a 20. sz.-ban, 1., 2., 3. k. 48.—
- M. Mitchell: Elfújta a szél, 1., 2. köt. 80.—
- Németh László válogatott művei, 1-3. 73.—
- Sienkiewicz: Quo vadis 34.—
- és még sok ezer könyv és hanglemmez kapható! * Kérje katalógusunkat!

M. SZERDAY - Metropolitan Buchhandlung
Teichweg 16, CH-4142 Münchenstein-Schw.
☎ 061/46 59 02. Külföldről: 0041/61 46 59 02

ÉLETÜNK
Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38
Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főtelkészség.
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.
*
Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge.
Oberföhringer Str. 40
8000 München 81.
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.
Abonnement: DM 20 — pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 30—
ELŐFIZETÉS:
Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik. 6k küldik szét és náluk is kell előfizetni!
Tengerentúrra, vagy ahol nincs magyar lelkész oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
Előfizetési ár egy évre DM 20.— vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúrra légipostával DM 30—
Lapzárta: minden hónap 15-én.
Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.
Postcheckkonto München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.
Erscheint 11mal im Jahr.
Druck: Danubia Druckerei GmbH, Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. — A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontonkra, hanem postacsekkkontonkra kérünk. Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto. Postcheckamt München, Konto-Nr. 606 50-803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1986. november 1-től:
Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 hetű) DM 5.—
Jelíge portóval DM 5.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.
Üzleti hirdetések soronként DM 8.—
Nagybetűs (kétsoros) sor DM 16.—
Kerethben megkezdett 5 cm-enként DM 10.—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese. Egymásután háromszoros hirdetés esetén 10 % kedvezmény.
Egymásután hatszoros hirdetés esetén 20 % kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.

A névvel megjelölt cikkek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza.
Hivatalos órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől–péntekig, 10.00–15.00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ezidőben érdeklődjenek telefonon.

• NEMZETÖRKÖNYVEK •

- Gloria victis 1956–86. DM
- 3. kiadás, 156 oldal 20.—
- Független Fórum — Szamizdat antológia, 336 oldal 35.—
- Szolzenyicin: Gulag szigetesoport II 580 oldal 25.—
- Makra Zoltán: Honvédelmi miniszterek szolgálatában 24.—
- Teilhard de Chardin: Tudomány és Krisztus, 294 o., fele áron, portóval 12.—
- Az emberi energia, 250 oldal fele áron, portóval 12.—
- Megrendelhető a könyv árának egyidejű be-küldésével: Nemzetör. Ferchenbachstr. 88, D-8000 München 50, BRD címen.

Öreg ékszerek, ezüst használati tárgyak, komplett evőeszközök, tálcák a K.u.K. időből nagy választékban.

VÉTEL & ELADÁS!

Ludwig-Thoma-Str. 13
8183 ROTTACH-EGERN
Tel. 080 22/54 41

Janos Toth

A „MAGNUS“ GMBH FRANKFURT SZOLGÁLTATÁSAI:

- 1. OTP–IKKA Generalvertretung.**
Vámmentes ajándékautók. — Pénzküldemények.
- 2. Magyarországi ingatlanok közvetítése.**
Kérje legújabb ajánlatainkat.
- 3. Vegyesvállalatok szervezése.**
Az új magyarországi „vállalkozási” törvény és a „külföldi tőkebefektetési” törvény értelmében.

MAGNUS GmbH
6000 FRANKFURT / M. 56
Im Feldchen 35
Telefon (061 01) 4 77 12
TELEFAX (06101) 44860

KÖNYVAJÁNLATUNK AZ ÚJ ESZTENDŐBEN!

- BIBLIA, Ó- és Újszövetségi Szentírás 48.—
- FOHÁSZOK ÉS VALLOMÁSOK. A világ legszebb imái 19.80
- HETÉNYI-LELOTTE: Beszélgetés a Mesterrel. Ifjúsági könyv 12.90
- HOZSANNA. Teljes kottás népénekeskönyv 3.40
- KÉPES BIBLIA szemelvényekben fiataloknak 20.—
- LEWIS: Keresztény vagyok! 8.10
- LEWIS: Caspián herceg 6.—
- II. JÁNOS PÁL: „Sollicitudo Rei Socialis” k. szociális körlevele 6.—
- MEDJUGORJE. Beszámolók — képek — dokumentumok 30.—
- RICHARD: Te, én és Jézus 15.60
- SZÁNTÓ: Boldog Gizella első magyar királyné élete 16.80
- SZENT ISTVÁN TISZTELETE. Eletrajz és imák 4.80
- P. SZŐKE: Márton Áron 24.—
- TAIZÉI IMÁK ÉS ÉNEKEK 10.80

Megrendelését készségesen teljesíti a Katolikus Magyar Sajtómunkaközösség német rövidítéssel KUPA, Distelfinkweg 21, D-8000 München 60, ☎ (089) 8 11 14 24

— Kérjen ingyenes árjegyzéket! —

A BÉCSI MAGYAR LELKÉSZSÉG

melléklete az "ÉLETÜNK"-höz

1989 február

A lelkészség vezetője: Hegyi György
1070 Wien, Döblergasse 2/3ob
T e l e f o n : 96 49 72

Az újság előfizetési díja melléklettel: 180.--Schilling. Befizethető:

Fremdsprachen Seelsorge Europa
Ungarnseelsorge

P.S.K. Giro Kontonummer: 207316

A lelkészség fogadóórái: hétfő,
kedd, csütörtök, péntek délelőtt
9 - 13 h-ig

s z e r d á n pedig 13-19-ig.

.....

A NAGYBÖJTI IDŐSZAK kezdetén vagyunk. A most embere már nem az egyházi elnevezések szerint méri az időszakot. Előtte a tél, nyár, ős képe lebeg. Ennek ellenére mégis a keresztény szemléletre szeretném terelni a bécsi magyar hívek figyelmét. Elsősorban azért, mert az üdvösség oldaláról kell nézni a saját emberi életünket. Követni akarom Krisztust az önmegtágadásban, az élet kellemetlenségének elviselésében Krisztus alakja legyen szemünk előtt. Ne szakítson el tőle az ellentmondás, lustaság, közöny, hanem gyúladjon fel a szívem, mert Jézus életem gazdája és Ura. - Ne tartsam ezt üres szólamnak: Ha hiszek Krisztusban, az a hit felemel ebben a felfordultnak látszó világban is. Szokjuk meg azt, hogy Krisztus keresztjét saját szenvedésünkben szeressük meg.

.....

F O N T O S A B B H I R E I N K

Február 8-án emlékezünk Mindszenty József bíboros, hercegprímás hamisvádak alapján történt elítélésének 40. évfordulójáról. 1949 február 8-án mondták ki életfogytiglanra szóló ítéletét. Erről az ítéletről már akkor megállapították, hogy hamis és hazug vádak alapján hozták. Azóta történelmi tényezők/kutatások, vallomások, önvallomások/ egész sora igazolja a vád alaptalanságát és hamisságát.

Munkájában, küzdelmeiben az apostoli tűz mélyült benne el. - Börtönéveiben, bezártságában, szenvedéseiben megnemesedett...így vált példaképpé és így szentelődött meg. Önfeláldozó, drámai cselekedete helytállása sok-sok embernek nyitotta meg szemét és vették észre egy eszmerendszernek hamis útját...

Emlékezésünk és tiszteletünk elevenné tételére Hamvazószerdán este 6 órakor - Singerstrasse 7- megemlékező szentmisét tartunk.

Hamvazószerda a Nagyböjt-i idő kezdete -szigorú böjti nap- mivel ezen az estén tartjuk a megemlékezést Mindszenty bíborosról - egyúttal a hamvazás szertartását is végezzük. Jöjjünk el minél többen!!

.....
Für den Inhalt verantwortlich: György Hegyi, 1070 Wien, Döblergasse 2.

1974-ben találkoztam egy holland hívővel. Elmondta, hogy amióta letartóztatták és elítélték Mindszenty hercegprímást, ő mindennap imádkozott érte. Ezt tette egészen haláláig. Magamban azonnal számoltam 1948 dec.26-tól-49 febr.8-tól 1974-ig hány esztendő telt el? Hányszor ragyogott fel a Nap az égen? 26 esztendőn keresztül? + 9500 napon át! Melyik magyar ember tette ezt meg? Pedig ő a miénk volt, a miénk most is, és a miénk marad a jövőben is.

.....
Február 12.-én, délután 4 órai kezdettel P.Cser-Palkovits István SJ tart előadást Mindszenty kardinális Urról. Megismételjük a DIA ismeretést a temetéséről./1070 Wien, Döblergasse 2/3ob./ Meghívót külön nem küldünk.

.....
Január 22-én tartotta a bécsi magyar vallási közösség az ökumenikus találkozót. Együtt ünnepeltünk a Lindengasse-i evangélikus templomban. Az ünnepség vezető személyisége Dr.Hans Hermann Groer bíboros-érsek úr volt együtt Nagytiszt.Harmati Béla/Budapest/evangélikus püspök és Mag. Peter Karner református szuperintendenssel. Az istentiszteleten imákat mondott Hegyi György róm.kat. Soós Mihály ref., Galavics Sándor ev. lelkészek, valamint a három egyházhoz tartozó 2-2 hívő. A rendezés nagyszerűsége Szépfalusi István ev.lelkészt dicséri. A résztvevők száma 450-500 között volt.

1989 január 12-én meghalt APPONYI Alfréd gróf, a bécsi magyar katolikus társadalom nagyrabecsült és szeretett tagja. Mindszenty hercegprímás rövid néhány évi emigrációs bécsi tartózkodásának során felkérte Apponyi grófot, aki egyébként a nagy magyar államférfinek, Apponyi Albertnek unokaöccse volt, az évszázados és magyar hagyományok felett is rendelkező Szent Lázár lovegrendnek emigrációba kényszerült magyar tagozata vezetésének átvételére. Apponyi Alfréd ennek a feladatnak élete végéig hűséggel tett eleget. Gyászolja a rend Ausztriában éppenúgy, mint központi vezetősége Franciaországban. Emlékét egyházközségünk is kegyelettel fogja megőrizni mindenkor.

MÉSZÁROS Gyula életének 70. évében hosszú és súlyos betegeskedés után január 27-én elhunyt. Hűséges látogatója volt a magyar szentmiséknek. Temetése február 6-án Mödlingben.

JÁNOSSY Bertalan, gyógyszerész életének 77. évében tragikus körülmények között január 27-én meghalt.

Vers-részlettel emlékezünk SÍK Sándor piarista professzora, századunk egyik legnagyobb költőjére, nevelőjére 100. születésnapja alkalmából /január 29/.

Egyszer, egy sugaras, pirosló reggelen,
A virradati Napba két szemmel belenéztem.
És ama reggel óta, örökre megigézten,
Járok fényittassan és a Nap jár velem.
Szikrázó szemei győzelmes tüzzel égnek,
És kívül és belül, örökre, szüntelen,
Örvénylik és dalol a tüzes Végtelen.

.....
A bécsi magyar egyházközség lelkigyakorlata március 11-12-én lesz Neuwaldeggen:17.,Waldegghofgasse 5. a 43-as villamos végállomásához 200 méter. Vezetője: P.Dr.Békés Gellért OSB. Sokan ismerik, szeretik, meghallgatni is. Kérem jelentkezzenek minél előbb és többen. A bejelentkezési határidő: febr.27.hétfő. A bennlakók számára szobák kaphatók:
Egyágyas szoba reggelivel: 163.20 ö.S. ebéd: 80.-- ö.S.
Kétágyas " " " 132.40 ö.S. vacsora: 55.--
Ellátás nélkül is részt lehet venni a lelkigyakorlaton.Tel. 96 49 72.

.....
MAGYAR SZENTMISÉK vasár-s ünnepnapokon:
I., Singerstrasse 7 Hegyi György 11 h
IX. Pazmaneum, szombaton Valentiny Géza,prelátus 18.30 h
Traiskirchen, tábor - febr.5,12,26,márc.5,12,26 10 h
Traiskirchen,pléb.templ.febr.19, márc.19. 10 h
Mödling febr.5,12,26,márc.5,12,26, 16 h
Kaiser-Ebersdorf febr.4,18 márc.4,18,27. 16 h